JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1856. Zaturdag 22 November. N°. 94.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 2 Augustus 1856 la. A no. 5, is aan den Oost-Indischen hoofdambtenaar, met verlof in Nederland, *P. van Rees*, laatstelijk resident van Batavia, andermaal verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van 6 maanden, buiten bezwaar van den lande.

Civiel Departement.

Overgeplaatst:

Van Samarang naar de residentie Baglen, de aspirant ingenieur Jhr. *W. H. Teding van Berkhout*, om te worden belast met de functien van eerstaanwezenden ingenieur in dat gewest.

Van Soerabaija naar Bezoekie, de aspirant ingenieur *R. C. Spengler*, om te worden belast met de functien van eerstaanwezenden ingenieur in dat gewest.

Magtiging Verleend:

Tot het uitreiken aan *J. Einthoven*, eervol ontslagen officier van gezondheid der 2de klasse, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige practijk te Samarang.

Schutterijen, enz.

Bevorderd:

Tot luitenant-kolonel, de majoor *H. F. Morbotter*, commandant der Samarangsche schutterij.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de 1ste luitenant der infanterie *S. A. J. de Bruin*.

Uit Z. M. militaire dienst, de 2de luitenant der infanterie *A. J. Hamers*.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de 1ste commies (militaire ambtenaar der 3de klasse) bij het groot militaire hospitaal te Soerabaija *J. P. Fugnotti*.

Benoemd:

Tot 1sten luitenant-adjudant bij den chef van het wapen der artillerie, de 1ste luitenant van dat wapen *F. R. K. Peijer im Hoff*.

Marine Departement.

Goedgekeurd:

Dat door den Schout bij Nacht, Commandant van Z. M. Zeemagt in Oost-Indië en Inspecteur der Marine,

Voorloopig is Opgedragen:

De waarneming der betrekking van directeur van het maritieme établissement op het eiland Onrust, aan den luitenant-ter-zee der 1ste klasse van het Indisch sedentaire zeewezen *F. H. W. van de Velde*, administrateur van het établissement.

Advertentien.

Overeenkomstig de bepaling, voorkomende sub lett. A van art. 2 der resolutie van 16 April 1831 (staatsblad no. 27), zal de karren- en pedattieweg, loopende langs den grooten ooster-heerenweg van Batavia naar Buitenzorg, van den 4den mijlpaal boven Weltevreden tot aan de brug bij Jattie, van den 1sten December e. k. tot het weder invallen der oostmoesson, worden gesloten.

Gedurende den tijd dezer afsluiting zullen de pedatties, langs den oosterweg van Buitenzorg komende, kunnen outladen te Tjondet om dezelver lading met praauwen langs de rivier Tjiliwong naar Weltevreden te kunnen doen afvoeren.

Op gelijke wijze zullen ook de goederen en producten van Batavia of Weltevreden, naar Buitenzorg of omliggende plaatsen bestemd, moeten vervoerd worden.

Belanghebbenden worden bij deze uitgenoodigd om gebruik te maken van het jaagpad langs de Tjiliwong van Tjondet te Parapattan; zullende overigens, voor den afvoer van producten van Buitenzorg naar Batavia, per pedattie, ook nog kunnen worden gebruik gemaakt van de karrenwegen langs de zoogenaamde midden- of westerwegen, die steeds open blijven.

De eigenaren echter der landerijen, gelegen beneden de brug bij Jattie en niet aan de rivier Tjiliwong uitkomende, zullen gedurende bovengenoemde afsluiting bij uitzondering van den oosterkarren- en pedattieweg mogen gebruik maken tot den afvoer hunner producten; zijnde hiervan evenwel uitgezonderd karren die van Weltevreden komen en bestemd zijn voor plaatsen boven Jattie gelegen.

Eindelijk worden belanghebbenden herinnerd aan het bepaalde bij staatsblad 1843 no. 20, krachtens hetwelk van karren- en boerenwagens met paarden bespannen, gebruik zal mogen worden gemaakt van den grooten postweg tusschen Batavia en Buitenzorg tot het vervoeren van producten en goederen; zulks echter onder de voorwaarde dat die karren en boerenwagens zullen moeten houden de linkerzijde van den weg en niet anders mogen rijden dan achter elkander. Op de overtreding van deze en van de vorige ter zake bij het aangehaalde besluit gestelde voorwaarden, zullen strengelijk de daarop gestelde penaliteiten worden toegepast.

De Resident van Batavia,
JUNIUS VAN HEMERT.

Schutterij van Batavia.

Het magazijn van wapening en kleeding is verplaatst naar het hôtel Willem II, Goenong Sahari.

De resident van Samarang maakt bekend, dat op Woensdag den 3den December 1856, des morgens ten 10 ure, ter secretarie dier residentie, bij afslag zal worden gehouden eene heruitbesteding voor de levering, gedurende het jaar 1857, van het bij de detachementen djajang-secars en 1 Rechten dragonders op Java en de barissans cavallerie op het eiland Madura benoodigd harnachement, en zulks in één perceel.

Op den 16den December aanstaande, des morgens ten 9 ure, zal op het bureau van den waterstaat te Soerabaya, uitbesteding worden gehouden voor den overvoer van p. m. 900,000 Europesche metselsteenen en meer andere bouwmaterialen, benevens diverse gereedschappen, van Soerabaya naar de hoofdplaats Kedirie. De condities daar van zullen op bovengemeld bureau ter lezing liggen.

Vendutien

Maandag 24 November, voor de woning van den kapitein *Verschuijl*, nabij het monument, door *B. J. Leon*.

Dingsdag 25 November, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Woensdag 26 November, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 28 November, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de Commissarissen te Buitenzorg: van wijlen den sergeant *M. A. Keizer.*

Vertrekkende Personen.

A. Pons.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 17 *tot en met den* 20 *November* 1856.

HOTEL WILLEM II. *M. P. Kok*, van de Reede. — *F. Hagenaar* van Tjiandjoer.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *C. Mol*, van Amsterdam. — *F. J. Verwerda*, van de Reede. — *J. van Megchelm*, van Indramaijoe.

HOTEL DES INDES. *W. Rijnwaar*, van Buitenzorg. — *F. P. J. M. Huijsers Echtgenoot* en 3 *kinderen*, van Marine Hotel. — *E. Douwes Dekker*, van Buitenzorg. — *van Woelderen*, van de Reede.

JAVA HOTEL. *K. W. F. d' Arnaud Gerkens*, van Pamanoekan. — *H. de Boer*, van Rotterdam. — *C. P. Lange*, van Balie. — *J. J. Giesse*, van Rotterdam. — *M. Douwes*, van Boston. — *P. J. Mörk*, van Samarang. — *Chs. Grant*, van de Reede. — *J. F. Cramer*, van Rotterdam.

Advertentiën.

Gehuwd :

F. E. PFANNER
met
A. C. JANSEN.

SAMARANG, 1 *November* 1856. (2952)

Getrouwd :

PIETER SMITS,
met
JOHANNA CATHARINA JACOB.

TJILENGSIR, den 8ste *November* 1856. (2917)

Getrouwd :

CARL SCHWABE,
met
ANNA PIPER.

BATAVIA, 12 *November* 1856. (2912)

Getrouwd :

P. N. GOETZEE Jr.
met
H. A. W. C. DE BOOIJ.

HEES, bij NYMEGEN, 21 *Mei* 1856. (2933)
BATAVIA, 17 *November* 1856.

Bevallen van eenen ZOON, *A. M. Taunay, Kühn.*
BAGELEN, 31 *October* 1856. (2995)

Bevallen van één' welgeschapen ZOON, *P. J. Paddingee*, geboren *van Es.*
BATAVIA, 17 *November* 1856. (2908)

Voorspoedig bevallen van een ZOON, *H. E. Immink, van Battum.*
SERANG, *den* 18 *November* 1856. (3008)

Bevallen van eene DOCHTER *C. Kleijn, Le Conge.*
BATAVIA, 19 *November* 1856. (2977)

Bevallen van eene DOCHTER, Jonkvrouwe *A. E. F. Graafland*, geb. *van Bronckhorst.*
BATAVIA, 20 *November* 1856. (2976)

Bevallen van een welgeschapen ZOON *G. van Kleeff*, geb. *van Hogezand.*
BATAVIA, 20 *November* 1856. (2985)

Op den 27 October jl. overleed te Gedaren (Residentie Soerakarta) onze geliefde broeder *Arnold Robert Dezentje* in den ouderdom van 34 jaren.

(2998) BERNARD DEZENTJE.

Tevens uit naam der overige broeders en zusters.
DJOONGKARER, *den* 5 *November* 1856.

Heden overleed alhier onze geliefde behuwdbroeder en broeder *G. Geij van Pittius.*

J. SEELIG.
(2972) J. SEELIG,
Geij van Pittius.

WELTEVREDEN,
18 *November* 1856.

Den 18 Augustus j.l. overleed te Brussel onze geliefde vader en behuwdvader *C. Sluijter*, gepensioneerd O. I. hoofdambtenaar.

Uit aller naam,
(2996) L. P. SLUIJTER.

BATAVIA, 21 *November* 1856.
Eenige kennisgave.

DE TOL-ONTVANGER (*vervolg.*)

— Mijn ambt roept mij, antwoordde Hartwig, over de leugen blozend. Bovendien hebben wij u reeds te lang met onze tegenwoordigheid lastig gevallen. Verschoon, mejufvrouw, mijne vrijpostigheid met de onbekendheid, waarmede ik ten opzigte uwer innige verwantschap met den heer baron tot heden heb verkeerd. Mijn eenige uitgang was dit park, en vandaar mijne volstrekte onbekendheid met al mijne buren.

— Daar vind ik niets te verschoonen, meende Hilaria lagchend. In tegendeel heeft moeder zich over uwe bezoeken in het park steeds verheugd. Wij leven immers toch als kluizenaars, en hoe zou ik mijne lieve, kleine Noxia missen! Hoe is zij aan dien vreemden naam gekomen?

— Ik zelf heb haar dien gegeven, antwoordde Hartwig. *Nox* heet in het Latijn *nacht*, en wijl nu het kind in een' voor mij zeer gewigtigen nacht in mijn huis en bezit kwam, heb ik dien naam niet oneigenaardig gevonden."

Hartwig vertrok met zijn pleegdochtertje, dat herhaald en verlangend de handjes naar Hilaria uitstrekte, nadat deze het paar tot aan het hek had uitgeleid. De luitenant scheidde, vast besloten met de verdere bezoeken des parks tevens elke verdere gelegenheid te vermijden, welke de wonden van zijn hart nog meer zouden openrijten. Hij streed als een man en dapper soldaat. Hoe moeijelijk het hem viel zijn besluit vol te houden, volhardde hij niettemin en stuurde in het vervolg zijne oppaster met Noxia in het park, opdat de kleine niet gelijktijdig daaronder zoude lijden. Moeder Meinert kwam dikwijls met de boodschap te huis: »Mevrouw Haller en hare dochter vragen, waarom gij volstrekt niet meer in het park komt en of gij ziek zijt. En gij kunt het niet loochenen, mijnheer, dat gij er sedert eenigen tijd slecht uitziet en volstrekt niet in goeden luim zijt.

— Maar zijt gij dan blind, vrouw Meinert, antwoordde de ontvanger verlegen, dat gij het vele voerwerk niet opmerkt, hetwelk om de ophanden zijnde leipziger mis hier voorbij trekt? Dat ik met lompe voerlui moet rondspringen en mij ergeren? waarbij ik toch onmogelijk in goeden luim kan blijven.

— Dat is ook waar, hernam de oude vrouw, tevreden gesteld. Nu weet ik ten minste een antwoord te geven aan de dames."

4.

De door de mis met voertuigen van allerlei soort bedekt geweeste straat was weder stil geworden, en Hilaria, onder geleide van Noxia, eenmaal gedurende dien tijd tot aan het tolhuis gekomen, waar zij den hierover smartelijk verheugden ontvanger aan het venster naar zijne gezondheid gevraagd had. Thans was Hartwig bezig zijne rekening op te maken, de aanzienlijke, ontvangen som na te tellen en uit te zoeken, om het eerdaags te storten en uit te betalen. Tevreden dat zijne rekening zoo goed uitkwam, had hij zich te rust begeven. Eensklaps werd hij midden in den nacht door posthoorngeschal en zweepklappen in zijnen slaap gestoord. Hij sprong op, naderde het venster en liet den slagboom omhoog rijzen, maar vergeefs luisterde hij naar het gedruisch van eenen voorbijrijdenden postwagen. Daarentegen maakte de uitroep van eenen man, die zich in den gelen rok eens conducteurs aan het venster vertoonde, waar zoo als gewoonlijk de lantaarn haar licht verspreidde, eenen vreemden indruk op hem.

»Open spoedig de deur, heer ontvanger! zoo klonk het. De zaak vereischt spoed!"

Bij deze woorden was het alsof de schalen van des ontvangers oogen vielen. Wat was dat? Waren het niet bijna letterlijk dezelfde woorden, waardoor men hem misleid had in den nacht, toen men de onbekende, in barensnood verkeerende vrouw in zijn huis had ingesmokkeld? Thans bood zich de lang gewenschte gelegenheid van zelve aan, het geheim op het spoor te komen, neen, het aan het heldere daglicht te brengen. Hartwigs regtvaardiging, Noxia's afkomst, de ontdekking eener groote misdaad stonden op het punt

Tot onze bittere droefheid overleed heden ons dochtertje, in welks geboorte wij ons, den 15den dezer, mogten verheugen.

(3006) J. WOLFF.

Majoor der O. I. kavallerie.

S. C. CLARENBACH.

Batavia, 21 *November* 1856.

Den 14 October 1856, overleed te Tjilatjap tot onze diepe droefheid onze geliefde Moeder *Johanna Suzanna Miero*, weduwe van wijlen den heer *F. J. Groenewald*.

Uit aller naam,

(2994) J. J. GROENEWALD.

Batavia, 22 *November* 1856.

Vendutie

op Maandag den 24 November 1856,

wegens vertrek, voor de woning van den kapitein **Verschuyl**, in het Infanterie Kampement, nabij het Monument, door *B. J. Leon*,

van eenen zeer netten en goed onderhouden inboedel, bestaande uit kasten, banken, tafels, spiegels, schilderijen en verder ameublement, enz., enz., alsmede twee zeer goed pratende beo's. (2991)

Vendutie

op Dingsdag den 25 November 1856,

voor het Commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

van 100 vaatjes Boter, Lijnwaden, Flanel, Molton Dekens, Engelsche Benditugen en Zadels, Jagtgeweren, Tafellampen, Behangselpapier, Meel in blikken.

En voor rekening van belanghebbende

eene partij oud Bladkoper en dito Spijkers

afkomstig van het Ned. schip *de Goede Verwachting*. (2982)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van DINGSDAG aanstaande mede verkoopen:

Bouquetten fraaije kunstbloemen, zijden zakdoeken, handschoenen, borduur wol, veterband, buiksingels, Flambart hoeden, eau de cologne, glaswerk, **Noord's gevogelte in blik, 100 manden Hollandsche aardappelen** pas aangebragt per **ELISABETH**, Kapt. *Blok*, en **200 vaatjes puike boter in kleine kavelingen; 50 kisten lucifers, 120 picols koffij**, en voor rekening van belang hebbende:

28 Balen Goeniezakken,

min of meer beschadigd aangebragt per **MADAMIE**,

alsmede:

1 span goed gedresseerde Macassaarsche wagenpaarden en 2 dito Bima paarden.

en ten 10 ure precies

50/m. puike oude Manilla Sigaren No. 2.

(3003) ABEELEN, DENNISON & Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Dingsdag nog verkoopen:

200 Marbo houten balken, lang circa 22 voet.

10 Jattie houten dito.

(3014) ABEELEN, DENNISON & Co.

Vendutie

Woensdag 26 November

Voor het Commissiehuis van *Van Slooten Morgan & Co.*, van diverse lijnwaden, een factuur Engelsche messen, scharen, scheermessen, etc. Bengaalsche zeep, diverse soorten van Rhijnwijn, provisien, 5 spannen goed gedresseerde wagenpaarden, 3 rijpaarden, wagens en bendies, etc. (2965)

Op de Vendutie van Woensdag 26 dezer, zal almede worden verkocht:

Een mooije New-Foundlandsche Hond.

(3000) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op Woensdag den 26 November zullen mede worden verkocht:

10 porceleinen Waschstellen.
10 » Theeservicezen.
$7\frac{1}{2}$ doz. » Figuren.
14 » Haarborstels en Kammen.
11 Degenstokken.
12 Wandel »
1 Wagentuig (koperbeslag).
1 » (ploet »).

(3013) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie

op Vrijdag den 28 November 1856,

voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

van kramerijen, glaswerk, een factuur prima kwaliteit Engelsche **parfumerien** bij kleine kavelingen, vrouwen en kinder kousen, mans sokken, fijn mousseline, alcativen, tafel kleeden, gebloemde zijde enz.

Voorts voor rekening van belanghebbenden zonder reserve:

Een koperen Bak met 15 ingeschroefde filtereer zakken voor Suiker en

W $^1/_{110}$. 170 vaatjes pas aangebragte **Boter**.

(3007)

De bereids geannonceerde Engelsche Rijstpelmolen,

zal alsnu definitief op den 4 December 1856 op publieke Vendutie worden verkocht.

Nadere informatien te bekomen bij

(2999) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Ontvangen:

Een nieuw assortiment Meubelen, waaronder fraaije Mirabo houten Stoelen, Tafels, extra extra.

Alsmede

Engelsche Wagen veeren en Assen, en tot sluiting eener factuur, Patent Vilt, Verlakt Leder, Spijkers, Witte Verf, enz.

(3004) ABEELEN, DENNISON & Co.

Op nieuw ontvangen en verkrijgbaar:

Fraai **Behangsel papier** met randen.
Groote **IJzeren brandwaarborgkasten.**
Scheermessen van *Rodgers & Sons* en *Cowvan's* **Aanzetriemen**, beide artikelen wegens derzelver superieure en tot nog toe niet overtroffene kwaliteit aller gunstigst bekend.
Zilveren Inktkokers.
Dito **Théserviesen.**
Dito **Bladen met Trommels.**
Dito **Vruchtenschalen.**
Dito **Thélepels in Etuis.**
Dito **Suikermandjes.**

Voorts blijven steeds verkrijgbaar:

Prachtig bewerkte **Bladen** van 28 26, 24 duim, **Théserviesen, Olie en Azijn- en Zuurstellen, Bloemvazen, Inktkokers, Blakers, Bouillelors;** alles vervaardigd van zoogenaamd »*Nickel Silver*," dat van het echte zilver niet te onderscheiden is.

Wijders een ruim assortiment van naar den laatsten smaak vervaardigd **Europeesch meubilair van Massief Mahonijhout.**

Spiegels, Schilderijen, Alcatieven.
Palessander- en Mahonijhouten Billardten in het groot compleet, met **Leijen bladen.**
Porceleinen Tafel- en Théserviesen.
Kristallen dessert stellen.
Pendules, Hang-, Tafel- en Pianolampen.

(2978) bij Gebr. ROSELJE & Co.

Ontvangen:

Een Factuur SABELS.

W. PADDINGEE,

(2910) Mr. Kleedermaker. Bazaar Senen.

La soussignée vient de recevoir par le *Prophète*:

Une facture de Mode du dernier gout. Gants pour homme et pour dame, Fleurs fines, Tarlatane, Barège, Ruban extra fin, Velour façonné, Crêpe, Robes de mousseline de laine, Soie satin blanc, Blonde, Jarretières, Jolie frange et agrement blanc pour sorti de bal du dernier gout, Dentelle de paille, Chapeaux d'enfants, Chemise d'homme, Cravates, Chaussettes pour homme en soie noir et blanche, Voiles et Fleurs pour Mariées, etc.

(2946) E. LEROUX, Cornut.

Pas Ontvangen

KORALEN zeer geschikt tot het vervaardigen van **Armbanden en Colliers** goud en zilver werken bij

(2960) OLISLAEGER

huis Oger Frères Rijswijk.

S. D. BRANDON

berigt de ontvangst van eene **groote partij**

Gom-Elastique Overschoenen,

voor Heeren, Dames en Kinderen,

en **ELASTIQUE BOTTINES**, alsmede eene partij **GUTTA PERCHA PALETOTS**, à double usage,

alsmede:

Gom-Elastique Wind-Kussens.

Magazijnen in de Stad en op Rijswijk.

(2991)

S. D. BRANDON

heeft direct van Parijs ontvangen de volgende

Heeren Mode-Artikelen.

Super fijne Lakens in alle kleuren.
Extra fraaije Tricots voor Pantalons.
Geborduurde en Zijden Vestenstoffen.
Gibus- en Bengaalsche Hoeden.
Grijze en Witte Vilten Hoeden, nieuw model.
Extra fijne Stroo Hoeden.
Koetsiers Hoeden met gouden en zilveren galon.
Witte linnen en katoenen Hemden van *f* 24 à *f* 60.
Boorden, de nieuwste modellen.
Wollen en katoenen [illegible]
Zijden, [illegible]
Zijden-, Glacé, Castoren- en Garen Handschoenen.
Caoutchouc Paletots, Regenmantels en Huisjaponnen.
Mail Koffers en Reiszakken in alle grootte.
En eene groote partij Duffel en Wollen Goederen voor repatriëerende personen.

S. D. BRANDON berigt, dat door hem alle **Uitrustingen**, ten spoedigsten en billijkste, voor Heeren, Dames en Kinderen geleverd worden.

Magazijnen in de Stad en op Rijswijk.

(2992)

S. B. VAN KLEEFF & Co.,

Passer Pisang en Rijswijk.

Al wederom ontvangen met de **Julie Claire**,

Groenten van Nieuwenhuizen, $^1/_2$ *blikjes*. Rookvleesch in blik. Gevogelte in blik. Zoutvleesch in vaatjes van 6 pond. Lengvisch, enz. Groote Hammen en Parelgort.

Met de **Elizabeth**, kapt. *Klok*,

Een partij nieuwe puike Haring, in vaatjes van 6 stuks. St. Nicolaas gebak. Suikergoed en Surprises.

Met het schip **Juno**, kapt. *Chevalier*,

500 dozijn Haantjesbier, geteekend *Rendorp*.

En ten laatste Ankertjes Wijnazijn, voor huisselijk gebruik. (2973)

---

ontdekt te worden. Kon men het den meer dapperen dan voorzigtigen krijgsman euvel duiden, dat hij alle overleg en voorzigtigheid ter zijde stellend, zijne deur opende om den voorgewenden conducteur te pakken en hem tot eene openlijke bekentenis te noodzaken?

Maar het gebeurde anders dan de ontvanger zich had voorgesteld. Zoodra de huisdeur opengingen, kleefde hem eene pekpleister op het gezigt, en terwijl hij met beide handen haar trachtte te verwijderen om niet te stikken, werd hij door vier sterke handen aangegrepen, gebonden en op den grond geworpen. Toen hoorde hij hoe de dieven zijn kantoor binnen drongen, erg leven maakten, vervolgens hem weder voorbij gingen en het huis verlieten. Reeds begonnen zijne zinnen bewusteloos te worden, toen Noxia's luid geween, dat weldra in schreeuwen overging, nog even zijn oor trof en hij in onmagt viel.

Het was de hoogste tijd, dat moeder Meiners, eindelijk door het schreeuwen van het kind, toen het, ontwakende, het bed haars voedstervaders ledig vindende, gewekt werd en van de bovenste verdieping afkwam, om haren heer van de pekpleister, die hem reeds bijna had doen stikken, van zijne booijen te bevrijden en hem op de been te helpen.

Ditmaal hadden de verraderlijke postambtenaren den tolontvanger niet iets in huis gebragt, maar wel iets daaruit gedragen: — de geldkas!

Dat was een harde slag voor den eerlijken ambtenaar en een nog hardere dan hij zelf had gevreesd. Want toen Hartwig van de plaats gehad hebbende beroving aan zijne overheid kennis gaf, wilde die in deze geschiedenis slechts eene herhaling zien van het avontuur, hetwelk hij over de in zijn huis gebragte onbekende had geschreven. Was toen reeds hard getwijfeld aan Hartwigs waarheidsliefde, hoe veel meer thans, nu het eene misdaad jegens den staat gold, en de ontvanger geene andere getuigen konde aanwijzen, dan zijne, mogelijk met hem onder eene deken spelende oppasster.

Eene commissie, door het ministerie benoemd, had bevel ontvangen om op de plaats zelve de naauwkeurigste onderzoekingen te doen. Deze verzocht, om medelid daarvan te zijn, baron van Schillbach, den ambtman der gemeente, waartoe het tolkantoor behoorde. Met grooten tegenzin gaf deze aan die uitnoodiging gehoor en nam volstrekt geen deel aan de werkzaamheden, terwijl de commissie den luitenant in zijn huis aan een scherp verhoor onderwierp.

De arme Hartwig was slim daaraan toe. Nadat hij eene blijde hoop reeds bij het opkomen had moeten zien verwelken, drukte hem de verdenking nog dieper ter neder, welke duidelijk genoeg te lezen was in de vragen, teekens en andere bewegingen zijner regters. Voor weinige jaren had men hem voor den verleider eener vrouw en den vader zijner pleegdochter gehouden, en nu zag men hem aan als eenen eerloozen dief! Dat was te veel voor eenen officier en man van eer. Door den onzettenden last nedergedrukt, toonde hij in zijne antwoorden even groote moedeloosheid als levensversadiging, hetwelk beide bijdroeg om de verdenking vaster wortel te doen schieten,

Onverwacht doordrong een luide kreet achter den rug der commissie de lucht. Met het van den muur genomen medaillon in de hand, drong de baron den verzamelden kring tot den ontvanger door, om dezen te vragen: »Mijnheer, hoe kwaamt gij in het bezit van dit kleinood?

— Ik vond het in den zelfden nacht, antwoordde Hartwig bedroefd, waarin men de moeder mijner pleegdochter in barensnood in mijn huis bragt. Het bevat haar evenbeeld.

— Het is mijne vrouw, mijne teeder beminde Bertha! riep de baron in de grootste aandoening uit. Waar is zij? Wat is van haar geworden? Waarom hebt gij niet sedert lang mijn eigendom aan mij teruggegeven, daar de gelijkenis van het portret geen' twijfel overlaat?

— Omdat ik, antwoordde Hartwig, wiens hart bedaarder begon te kloppen, u, baron slechts éénmaal en wel van verre, daarbij met eenen diep in de oogen gedrukten hoed, gezien en dus niet als den vader van

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Lundi, 24 Novembre 1856.

1re Représentation du 8me mois de l'Abonnement de la 2me Année.

Par indisposition de M. St. DENIS.

LE MARI DE LA DAME DES CHOEURS.

LE PAS DE CHARLES VI.

Le Châlet.

Le Spectacle commencera à 7 **heures** *très-précises.*

Vendredi, 28 Novembre 1856.

AU BÉNÉFICE DE Mlle. PRÉVOT,

une première représentation de

Les Martyrs.

Grand Opéra à grand spectacle. — Décors nouveaux.

A l'étude: **le Prophète.**

(2989)

Pas ontvangen:

Zuurkool, Spek, Aardappelen, Groene Erwten, Stokvisch, Kaas, enz., in 't klein en groot.

(3005) W. KUIJPERS, Passer Senin.

Ontpakt:

Eenige kisten uitgezocht **Fransch Speelgoed.**
Groote prachtige **Wollen Tafelkleeden.**
Sigarenkokers met fijn geschilderde **Dames-portretten.**
Karwatsen, Badines, Parfumeriën, enz.
Amerikaansche Wipstoelen.
Manilla Sigaren No. 2 (Puntjes 1855).

(2915) J. VAN DEN MUIJSENBERG. Rijswijk, over de Harmonie.

E. RINCHON, te Noordwijk,

heeft ontvangen:
een fraai assortiment **KINDERSPEELGOED.**

(2930)

Les sousignés viennent de recevoir par le *Prophète* une facture française.

Parfumerie de la société hygiénique, poudre d'entifrice, huile philocome, crème d'amande, etc., un joli assortiment de jone fin, cravache pour homme et pour dame d'un nouveau genre, un assortiment de jouet d'enfant (fin), un magnifique assortiment de verre à cadeau de couleur, flacon de poche, nécessaire pour dame, cave à odeur, vin de Bourgogne, vin de Clos vougeot, vin de Bordeaux, provisions, prune d'Ente, vermicelli, truffes, huile d'olives, vinaigre, chocolat, bière française, fromage gruyère, etc.

(2945) LEROUX & Co.

Ontvangen:

Een factuur **Kinder-Ceintures**, alsmede Heeren- en Dames **Zijden Kousen.**

(2909) W. PADDINGEE, Mr. Kleedermaker. Bazaar Senen.

CIRQUE EUROPÉEN

au KONINGSPLEIN.

Direction de MM. *Berne & Schmidt.*

Avec la permission de M. le Résident de Batavia.

Mercredi 26 Novembre 1856.

6me représentation du dernier mois de l'abonnement.

1. Carroussel par Mlle C. Breiner.
2. Pinter, monté par Mingon.
3. Entrée des deux Clowns.
4. Steeple Chase par M. Chevallier.
5. Figaro par Mlle C. Breiner.
6. Les 3 Hercules.
7. Le Trapèze par Mr. Baldouin.
8. Julie en haute école par M. Schmidt.
9. L'Indien par M. Tibbs.
10. Les deux Echarpes par Mlle C. Breiner.
11. Les Echasses par M. Baldouin.
12. M. Generius sur 2 chevaux.
13. Les Cinq Chinois.

(3011)

Toko Rijswijk.

Ter gelegenheid van het St. Nicolaas Feest, zal de **Toko** van de Ondergeteekenden den 5 en 6 December ruim voorzien zijn van Speelgoed, Suikerwerk, Koek, Banket, enz. en zal beide avonden tot 12 ure geopend zijn.

(2955) VAN GENT & Co.

VERKRIJGBAAR:

Echte gefiltreerde Berger Levertraan in kistjes van 1 dozijn flesschen, Traan voor lederwerk [minjak boesoek], gehekelde Hennip, Lording en Vlas voor Machineriën, Blokjes voor hijsseilen, Kool en Zweedsche Teer, Puimsteen, bij

(2956) P. LANDBERG & ZOON.

DIRECT ONTVANGEN:

Fraai speelgoed, waaronder chacots, randsels, geweertjes, patroontasschen, sabels, enz., een groot assortiment parfumerie Hygiénique, versche Samarangsche beschuit, champignons, truffels, patés truffés, lamproie, céléri, Hollandsche groenten, Deensche asperges, rookvleesch, ham, saucissons de Lyon, ansjovisch, enz., puike Bourgogne, Bordeaux, Rijn-, Port-, Madera- en Champagne wijnen, Rendorp's haantjesbier, pale-ale, porter, zoetemelksche en Leydsche kaas, kruid en hagel, percussies, enz.

Voorts te bekomen: versch banket, alle soorten bonbons, St. Nicolaas gebak, enz., bij

(2914) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

Ontvangen:

Een Factuur Fantaisie-Hoeden

in allerlei kleuren, alsmede **Kinderhoedjes.**

(2911) W. PADDINGEE, Mr. Kleedermaker. Bazaar Senen.

GROOTE HOBBELPAARDEN

en **FRAAIJE POPPEN,**

bij

(2920) M. BLOK, Cheribon.

HAANTJES BIER

van *P. & S. Rendorp*, à *f* 8,— per dozijn, bij

(2919) M. BLOK, Cheribon.

TE KOOP Een Huis gelegen op het Koningsplein, met een ruim Erf goed voorzien met klapper- en vruchtboomen, bijgebouwen, en stallen voor 16 paarden. Te bevragen bij

(2974) J. BROWN, qq.

Verhuurd voor *f* 200 's maands.

TE KOOP wegens vertrek, **de Fabriek van SODAWATER met Toebehooren.** Adres

(2937) H. JURGENS, Molenvliet.

TE KOOP of TE HUUR

Een huis met een ruim erf gelegen aan den weg naar Bazaar Baroe te aanvaarden met den 15 der volgende maand, te bevragen bij den bewoner

(2997) G. BUIJS.

TE HUUR Een Huis in den gang Scott.

(2971) Mevr. WALSHE.

TE HUUR Een Huis in de Batoe Toelies, naast den heer *Sutherland.* Adres

(2906) HUBERT.

TE HUUR 1 December, voor *f* 100 recep. 's maands, een Huis op Molenvliet.

(2907) F. DE GROOT.

TE HUUR Het Huis, thans bewoond door den heer *A. H. Bloem*, op Parapattan. Adres

(2904) J. C. VAN CHAMBON.

TE HUUR Om spoedig te aanvaarden het Landje **Lontar Satoe** op Kramat aan de groote Postweg, met goed woonhuis en erf, heerendiensten, tuinhuur, enz.

Op zeer billijke voorwaarden, bevraagbaar bij

(2931) TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

De ondergeteekende, zijne zaken liquideerende, verzoekt hiermede zijne Debiteuren, alsmede ook die, der vroegere firma *Brandon & Meijer*, hun debet ten spoedigste te voldoen.

(2984) L. MEIJER.

Batavia, 14 *November* 1856.

P. DUBRAY,

Facteur de Piano's,

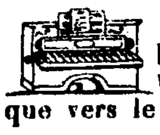

previent le public, qu'il est allé à Samarang, et qu'il ne sera de retour à Batavia que vers le 15 Décembre.

(2990)

Mad. GHYMERS,

zich alhier blijvende vestigen, beveelt zich aan tot het geven van **Muzieklessen** op de **Piano** en in de **Zangkunst.** Tot inlichtingen gelieve men zich te adresseren aan het bureau der directie van het Fransche tooneel op Passar Baroe.

(2980)

Café Lambert.

Poule d'honneur, Dimanche le 23 Novembre, à 9 heures du soir,

à l'occasion de la pose du **SECOND BILLARD.**

Prix de la mise *f* 2,—.

(2993) à Noordwijk.

mijn pleegkind herkend heb.

—Uwe pleegdochter, mijn kind? God! is het mogelijk? Maar waar is mijne vrouw, mijne beweende Bertha?

—Zij slaapt in den stillen schoot der aarde! antwoordde Hartwig, en een traan drong uit zijn mannelijk oog. De geboorte van het kind kostte haar het leven.

—Dus toch, toch...?" snikte de vrijheer en tranen verstikten zijne stem.

Na eenige minuten kwam men tot wederzijdsche verklaringen.

De moeder van baron Schillbach had de oudere dochter van haren overledenen rentmeester Haller opgevoed en als haar eigen kind lief gekregen. Voor haren dood had zij de gelegenheid van haren eenigen zoon tot het burgermeisje goedgekeurd en hare toestemming tot het echtelijke huwelijk gegeven. Tien maanden had het jonge paar in den gelukkigsten echt geleefd, die eerlang met de geboorte eener spruit zou worden gezegend. Toen was onverwacht de broeder van des jongen barons overleden vader, een eergierig, vergeten diplomaat, als gelukstoorder opgetreden. Hij had als gezant aan een der hoven van Noord-Europa met de grootste verontwaardiging het berigt van het in zijn oog voor zijnen neef vernederende huwelijk vernomen, maar niet tijdig genoeg kunnen verhinderen. Zoodra hij echter met gepastheid zich van zijnen post had kunnen doen ontslaan, was hij naar Stiermarken gereisd, waar zijn neef met zijne gade woonde. Met diplomatische sluwheid en verachtelijke list had hij het echtpaar omtrent zijne wezenlijke bedoelingen weten te misleiden en den baron, zijnen neef, tot eene reis naar Presburg te bewegen, waar deze voor zijnen kinderloozen, toekomstigen erfoom eene belangrijke geldelijke zaak zoude vereffenen.

Gedurende de afwezenheid des jongen barons ontvoerde de oude heer, met behulp van de door hem omgekochte bedienden zijns neefs, deszelfs gade en vatte het voornemen op haar naar Rusland over te brengen, om haar daar door bedreigingen of geweld, te bewegen, dat zij van haren kant eene geregtelijke echtscheiding verlangde. Dit plan werd echter verijdeld door de voorboden eener ophanden zijnde verlossing der geschaakte vrouw, welke verlossing door den schrik over de ondergane geweldadige mishandeling was verhaast. De oom, die zijne ongelukkige nicht in het rijtuig vergezelde, wist in deze verlegenheid geen ander redmiddel dan de hoogzwangere vrouw in het eerste het beste tolhuis achter te laten. Om het wegvoeren zijner nicht onafgebroken en onverhinderd te kunnen bewerkstelligen, had de sluwe man zijne helers met al de uniformen voorzien, welke de postambtenaren dragen in de vele kleine staten van Duitschland, welke zij moesten doortrekken. Deze list maakte het hem ook mogelijk, zoo als wij reeds hebben gezien, zich van de in barensnood verkeerende vrouw in het huis van Hartwig te ontdoen.

Doch de straf volgde den ouden zondaar op de hielen; hij zou zich niet lang over zijnen schelmstreek verheugen. Op den avond van denzelfden dag, waarop hij in den vroegen morgen zijne nicht in een vreemd land aan vreemde handen had overgegeven, vonden zijne helpers hem, door eene beroerte getroffen, dood in het rijtuig liggen, weshalve deze zonder verwijl met het lijk den terugweg naar de bezittingen des barons in Stiermarken hadden genomen. Daar had de oude baron Schillbach de ontvoering zijner nicht zoo listig weten voor te stellen, dat de verdenking geenszins op hem viel, dewijl niemand iets anders dacht, dan dat de goede oude man ten spoedigste, ter opsporing zijner nicht en ter achtervolging harer schakers, was afgereisd.

(*Wordt vervolgd.*)

Er bestaat gelegenheid, **eens** of **tweemaal** per dag.

ETEN te bekomen,

op Noordwijk, tegen billijken Prijs.

Adres den heer

(2884) W. BRUINING,
Uitgever van den *Java-Bode.*

Een jong mensch zoekt, ter benutting zijner ledige Uren eenig administratief of ander schrijfwerk.

Adres L^s. Z bij

(2975) H. M. VAN DORP.

Ondergeteekende, geëxamineerd Onderwijzer in de Engelsche, Fransche, Hoog- en Nederduitsche Talen, beveelt zich tot het geven van privaat onderwijs aan.

(2979) J. G. HEUVELDOP,
Translateur.

(Ten huize van Mevrouw de Wed. *Nicolaas,* bij de Roomsche Kerk).

WELTEVREDEN, 12 *November* 1856.

Wordt op zeer voordeelige voorwaarden gevraagd op Java: Een **GOUVERNEUR** ter opleiding en opvoeding van een negenjarig kind.

Adres met franco brieven, te Batavia bij

(3001) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Het is mij eene behoefte, bij deze openlijk mijnen opregten dank te betuigen aan den heer *A. A. de Vries*, Kapitein Luitenant, Kommandant van Z. M. stoomschip *Amsterdam*, en de verdere heeren Officieren van dien bodem, voor de spoedige hulp en doelmatig aangewende pogingen tot het weder in vlot water brengen van mijn schip *Kenau Hasselaar*, na het vastraken op een der reven van het eiland Poelo Obi of Rotterdam, zullende de belangrijke diensten bij die gelegenheid bewezen, bij mij steeds in dankbaar aandenken blijven.

Ook de Directie van het Maritiem Etablissement op het eiland Onrust, zij mijnen dank toegebragt voor de onmiddelijke toezending eener sloep en benoodigde manschappen, welker diensten boven allen lof verheven zijn.

De Gezagvoerder van het Nederl. Schip „Kenau Hasselaar,"

(3010) O. LINDEMAN.

Wordt gevraagd alhier ten spoedigste een klerk min of meer bekend met Boekhouding salaris *f* 100.— 's maands en vrije woning. Adres Lr. L. brieven franco, bij den Heer *H. M. van Dorp* Boekhandelaar te Batavia. (2928)

Wordt verlangd.

Een **OPZIENER**, bekend met de Javaansche en Sundaneesche talen, alsmede bekwaam tot het bijhouden van dagboeken, en geschikt om met inlanders om te gaan. Salaris zal naar bekwaamheden van *f* 100 tot *f* 200 worden geregeld.

Adres bij den boekhandelaar

(2918) H. M. VAN DORP te Batavia.

Bij eene familie te Batavia wordt gevraagd, eene **GOUVERNANTE**, geschiktheid bezittende tot het geven van onderrigt aan jonge kinderen in de beginselen der Engelsche en Fransche talen, muziek en vrouwelijke handwerken. Adres met franco brieven onder Lr. S. L. bij de Boekhandelaren en Boekdrukkers

(2953) LANGE & Co.

Militaire Societeit Concordia.

Le soussigné à l'honneur de prévenir les personnes, qui ont pris part à la loterie-souscription en faveur des inondés de la France, qu'il à obtenu de MM. les membres de la direction de la Société ci-dessus dénommée, l'autorisation de l'entrée publique, le Dimanche 23 Novembre, de 7 à 9 heures du matin, afin que l'on puisse assister au tirage de cette loterie, qui aura lieu à 8 heures précises.

Il sera donné ultérieurement connaissance du résultat de la dite loterie souscription.

(2905) A. THIEBAULT.

BATAVIA, *le* 19 *Novembre* 1856.

Nieuwe Rotterdamsche Courant

(editie voor Oost-Indië.)

Degenen die dit blad voor 1857 wenschen te continueren of een abonnement daarop willen aangaan worden verzocht het abonnementsbedrag ad *f* 36.— franco aan de ondergeteekenden *per ommegaande* te willen overmaken.

De Correspondenten Expediteuren,

(2963) LANGE & Co.

Bovenstaande aankondiging is ook geldende voor het blad *Nederlandsch Indië* *f* 12.—, de *Bintang Oetara* *f* 14.— en verdere buitenlandsche dagbladen en tijdschriften.

(2964) LANGE & Co.

ZAKALMANAK *f* 2.
Franco *met* KANTOOR-ALMANAK 3.
KANTOORALMANAK,
opgeplakt. 1.
Onopgeplakt. 0,60

(2981) LANGE & Co.

Brochures en Vlugschriften

over Indische aangelegenheden.

Belangstellenden, die voortaan belangrijke brochures, vooral met betrekking tot de *nieuwe* **Drukpers-Wet** uit Europa *regtstreeks aan hun adres* wenschen te ontvangen, gelieven daarvan, zoo mogelijk vóór het vertrek der aanstaande Mail, opgave te doen aan

(2966) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

November 1856.

H. M. VAN DORP, te Batavia.

Ontvangen :

DRAPER'S INKSTAND,

een zeer doelmatige Inktkoker, bijzonder voor dit klimaat geschikt. Fraaije **Pomp-Inktkokers, Stempeldoozen, Stellen van 120 Drukletters** met Stempel en toebehooren in een netten houten doos, **Stempel-Inkt, Presse à sec** met drie stempels, **Copiëerpersen**, vele nieuwe Papiersoorten, Kantoor- en Schrijfbehoeften en

Fraai vergulde Lijsten

met Spiegelglas en toebehooren, tegen billijke prijzen.

Twaalf fijne extra groote GRAVURES,
zonder lijsten.

Décalqueer papier, dito Linnen, Teekenbehoeften, enz enz. (2872)

KANTOOR-ALMANA[K]

1857.

in **Vijf** kleuren. Opgeplakt à *f* 2. Onopgeplakt à *f* ...

IDEM, in drie kleuren.

Opgeplakt à *f* 1,—. Onopgeplakt *f* 0,60.

ZAK-ALMANA[K]

met afzonderlijk Waschboekje *f* 2.
Franco per post, - 3.

(2927) W. BRUINING, Bata[via].

Mede verkrijgbaar bij **M. Blok** te Cheribon.

Boekhandel

van Haren Noman & Kolff.

Marine, Zeevaart en Werktuigkund[e]

De Bonnefoux & Paris, Dictionnaire de Marine à v[oile] et à vapeur, 2 vol. Magnifique relieure...... *f* ...
De Bonnefoux, Compleet Handboek der Manœuv[res] met Zeilschepen .... *f* ...
Paddington, Zeemans Handboek der Stormen... *f* 1...
Hondeyker, Handboek der Stuurmanskunst..... - 1...
Vorsselman de Heer, Gronden der Zeevaartkunde - ...
The Nautical Almanack 1857.................. - 1...
H. Huygens, Het Scheepsstoomwerktuig. met atlas - 2...
Verdam, Handl. tot de burgerlijke Scheepsbouw - ...
Abbink, Het Zeeregt en de Zee-Assurantie-Wetten al[ler] volken. 3 deelen .... *f* 1...
Van den Bosch, Het Stoomwerktuig........... - ...
Delaunay, Traité de Mécanique rationelle, avec 1... figures, édition 1856..................... *f* 1...
Verdam, Gronden tot de toegepaste Werktuigkund[e] ook met betrekking tot het Stoomwezen, 6 dln. *f* ...

(300...)

De Indiër

en

Dr. Van Hoëvell's Tijdschrif[t]

voor Nederlandsch-Indië.

Bovengenoemde Periodieken zullen na 8 Decem[ber] a. s. niet meer door onze tusschenkomst worden v[er]zonden,

Belanghebbenden, die deze geschriften voortaan [uit] Nederland *regtstreeks aan hun adres* wenschen te o[nt]vangen, worden verzocht ons daarvan tijdig franco [op]gave te doen, zullende de afzending telkens per keer[ende] mail geschieden.

Abonnementen worden alleen bij vooruitbetaling a[an]genomen.

De Abonnementsprijs is van de Indiër *f* 36.
van Dr. van Hoëvell's Tijdschrift - 30.

De Administrateurs,

(2939) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BATAVIA, *November* 1856.

GREEN'S INKT ERASER.

De echte Gomelastiek om Inkt weg te wasschen *f* 2.— per stukje bij

(2899) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Tijdschriften en Couranten over 1857.

Brochures over Indische aangelegenhede[n]

Aan geabonneerden op *Hollandsche Couranten*, [en] Buitenlandsche Tijdschriften en Journalen wordt b[ij] deze medegedeeld dat, ten gevolge der Nieuwe wet o[p] de Drukpers en Boekhandel genoemde geschriften voort[aan] direct uit Europa aan hunne adressen zullen worde[n] afgezonden. Voor zoover het niet geschied is wor[dt] daarom eene spoedige opgave gevraagd of men met he[t] abonnement wenscht voort te gaan, alsmede het bedra[g] der abonnementen die voortaan *vooruit* zullen moete[n] worden betaald.

Zij die voortdurend Brochures over Indische en an[dere] politieke aangelegenheden wenschen te ontvange[n] worden verzocht daarvan vóór het vertrek der volgende Mail opgave te doen.

(2967) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 19 *November* 1856.

JAVAANSCHE ALMANAK

VOOR 1857.

Bij de ondergeteekenden is verschenen, de vierde jaargang van de Javaansche Almanak, loopende over het jaar 1857.

De prijs is per stuk....... 80 duiten.
Bij 10 tallen te gelijk... 75 „ per stuk.
„ 100 „ en daarboven 60 „ „ „

met bijberekening van 25 duiten per stuk voor frankering, ingeval van verzending per post.

De ondergeteekenden doen een beroep op de welwillendheid van al degenen, die in de gelegenheid zijn deze zaak te bevorderen.

Aanvragen om Almanakken kunnen mede geadresseerd worden aan de heeren *Oliphant & Co.*, te Samarang, en alle andere boekhandelaren op Java.

(2954) GEBR. HARTEVELT & Co.

SOERACARTA, 4 *November* 1856.

BOEKHANDEL LANGE & Co.

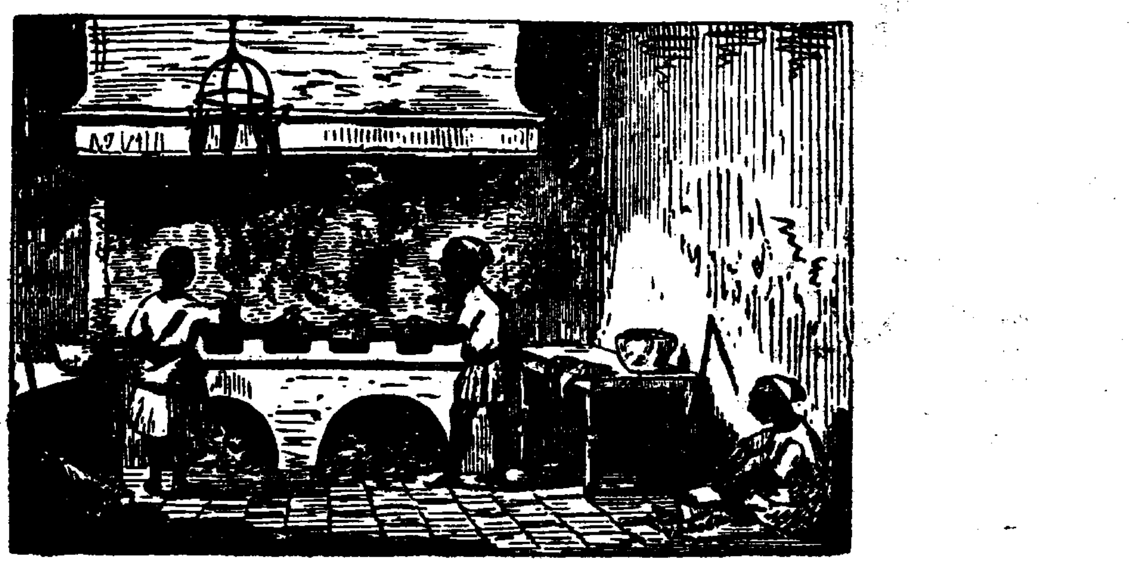

KOKKIE BITJA.

INDISCH KOOKBOEK,

bevattende ruim **200** beproefde recepten tot het gereed maken van verschillende vleesch- en vischspijzen, Kerrie, Sajoer, Pindang, Sambal-Sambal, Sesate in soorten, Bamie, Kimblo, Lalawar, Nasie, Sop, segala roepa Kwee-Kwee, Atjar-Atjar, Manisan en IJs.

Prijs *f* 3.— franco per post *f* 4.—

Mede verkrijgbaar bij alle andere boekhandelaren te Batavia, Samarang en Soerabaya. (3009)

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 22 November 1856, No. 94.

VISITEKAARTJES
in alle soorten van letters, op fraai porcelein papier, te bekomen bij
(2982) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, *September* 1856.

VERTREKKENDE PERSONEN.
J. P. C. van der Mark. (2941)

Bij tijdinge aankomst der Mailboot van Singapore zal de **KONINGIN DER NEDERLANDEN** op den 26 dezer over Samarang naar Soerabaya vertrekken. Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore der N. I. Stoomb. Maatschappij.
(2916) MACLAINE, WATSON & Co.
Directeuren.
18 *November* 1856.

Het vertrek der stoomboot **LANGAN LAMONGAN** is bepaald als volgt:
Van Batavia naar Samarang
den 5, 15 en 25 van iedere maand.
Van Samarang naar Batavia
den 10, 20 en 30 van iedere maand.
Adres
(2983) MACLAINE, WATSON & Co.

Naar Bencoelen en Padang
zal tweemaal 24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail vertrekken het stoomschip **MACASSAR.**
Voor vracht en passage adresseere men zich bij
(2987) W. CORES DE VRIES.
BATAVIA, 15 *November* 1856.

Naar Samarang en Soerabaya.
Het stoomschip **PALEMBANG** zal den 26 dezer naar opgemelde plaatsen vertrekken.
Voor passage adresseere men zich aan
(2988) W. CORES DE VRIES.
21 *November* 1856.

Vier en twintig uren
na aankomst der verwacht wordende landmail, zal het stoomschip **BANDA** via *Samarang* naar *Soerabaya* vertrekken, zullende na aankomst van genoemden laatst genoemde plaats, het stoomschip **PADANG** de reis naar *Macassar*, *Timor* en de *Molucco's* vervolgen.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij
(2986) W. CORES DE VRIES.
BATAVIA, 15 *November* 1856.

Naar Nederland.
Wordt passage aangeboden met het nieuw gebouwd Ned. schip **DOELWIJK** kapt. **K. J. Swart.**
Deze bodem voorzien van alle mogelijk geriefelijkheden voor den overvoer van passagiers, en eenen bekwamen Doctor varende, zal ter plaatse beladen worden, en tegen medio December tot vertrek gereed zijn.
Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder in het *Java Hotel*, en bij de agenten
(2969) B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 20 *November* 1856.

Naar Nederland.
Wordt passage aangeboden met het te Soerabaya liggende Ned. schip **WILLEM DE CLERCQ**, kapitein **P. Ouwehand.**
Informatiën zijn te bekomen bij de Heeren *Fraser, Eaton & Co.* en den *Gezagvoerder* te Soerabaya en *hier* bij de Agenten
(2970) B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 20 *November* 1856.

Passage naar *Nederland*
met het Nederl. Fregatschip **NIEUW LEKKERLAND**, kapt. **Hoffman.** Deze doelmatig ingerigte bodem zal in den loop der maand December van hier vertrekken.
Adres bij
(3012) DE WEERDT, RUYL & Co.

Passage naar de Kaap de Goede Hoop en Nederland.
Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. schip **VIER GEBROEDERS** kapt. **C. Vonck.**
Dezen bodem wordt alhier beladen, en zal ongeveer den 15 December e. k. vertrekken.
Nadere informatien zijn te bekomen bij den Gezagvoerder in het *Java Hotel* en bij de agenten
(2968) B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 20 *November* 1856.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het extra snelzeilend nieuw gebouwd campagneschip **AEGEDIA & PAULINE**, gevoerd door kapitein **T. K. Veldmand.** Dezen bodem beveelt zich voor den overvoer van passagiers zeer aan, door deszelfs ruime inrigtingen, badkamer en verdere geriefelijkheden, en voert eenen bekwamen scheepsdoctor.
Het schip zal alhier vol laden, terwijl het vertrek voorloopig is bepaald in het begin der maand December.
Passagiers en familiën die van deze uitmuntende gelegenheid wenschen gebruik te maken, gelieven zich voor nadere informatiën te vervoegen bij den kapitein in het Hôtel der Nederland en of wel bij
de Agenten,
(2935) B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 19 *November* 1856.

Voor Passage naar Nederland
wordt aangeboden het Nederlandsch Campagne schip **CORNELIA**, kaptein **G. de Vries**, zijnde bijzonder goed voor den overvoer van passagiers ingerigt en hebbende een geëxamineerd Doctor aan boord. Het vertrek van hier naar Rotterdam zal vermoedelijk plaats hebben in het laatst der volgende maand.
Voor informatiën adressere men zich bij den gezagvoerder te Cheribon, en alhier bij de agenten
(2950) VAN OMMEREN, RUEB & Co.
BATAVIA, 19 *November* 1856.

Voor Passage naar Nederland
wordt aangeboden het Nederlandsch schip **DEN ELSHOUT**, kaptein **E. F. Bönjer** hebbende een bekwamen Doctor aan boord. Deze bodem zeer goed voor passagiers inrigt zijnde, zal omstreeks het midden der volgende maand van hier naar Rotterdam vertrekken. Voor informatien adressere men zich bij den gezagvoerder te Tegal, en alhier bij de agenten
(2948) VAN OMMEREN, RUEB & Co.
BATAVIA, 19 *November* 1856.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het snelzeilend tot den overvoer van passagiers uitmuntend ingerigt en toegerust fregatschip **PRINCES AMALIA** Kapitein **L. W. van Rijn van Alkemade**, hebbende eenen geëxamineerden Doctor en eene melkgevende Koe aan boord.
Het schip zal in de laatste dagen van December direct van hier naar Rotterdam vertrekken en gelieve men zich voor nadere informatien te adresseren te Samarang bij de Heeren *Dorrepaal & Co.* en den gezagvoerder, en alhier bij de agenten.
(2936) G. SUERMONDT & Co.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het Nederl. barkschip **MARIA VERONICA**, kapt. **G. Mulder**, zullende het vertrek van Soerabaya plaats hebben.
Nadere informatiën te bekomen bij
(2949) E. MOORMANN & Co., alhier.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.
BATAVIA, 19 *November* 1856.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. Barkschip **DOROTHEA HENRIETTE**, Kapt. **D. Smit.**
Het schip is bijzonder goed voor den overvoer van passagiers ingerigt, voert een geëxamineerden doctor en zal de reis omtrent medio December van Soerabaya aanvaarden.
Voor nadere informatien gelieve men zich aldaar te wenden tot de Heeren *B. J. van Eck & Co.*, en alhier bij de Agenten
(2902) C. BAHRE & G. KINDER.
BATAVIA, 19 *November* 1856.

Passage pour la France via Sourabaya.
Le **BOUGAINVILLE**, Navire Français à trois mâts, capt. **V. Albo**, partira d'ici en quelques jours pour Sourabaya et mettra à la voile pour la France vers le 15 Décembre.
Ce navire tout neuf se recommande pour le transport de Passagers si bien par sa marche supérieure que par la construction élégante des ses cabines.
A s'adresser ici aux Agents soussignés et à Sourabaya à Messrs. *P. J. van Eck & Co.*
(2903) C. BAHRE & G. KINDER.
BATAVIA, *ce* 19 *Novembre* 1856.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Campagne schip **JAN VAN BRAKEL**, kapitein **L. van Waning.** Deze bodem is thans te Soerabaya ladende en zal tegen het midden der volgende maand naar Rotterdam vertrekken.
Voor informatiën adressere men zich te Soerabaya bij den gezagvoerder en alhier bij de agenten
(2947) VAN OMMEREN, RUEB & Co.
BATAVIA, 19 *November* 1856.

Voor Passage naar Nederland
wordt aangeboden het snelzeilend en daar voor zeer goed ingerigt Nederlandsch barkschip **EDOUARD MARIE**, kaptein **M. F. Remmers** omstreeks het einde der volgende maand van hier zullende vertrekken.
Nadere informatiën te bekomen bij de Heeren *Dorrepaal & Co.* te Samarang, en alhier bij
de Agenten
(2940) TIEDEMAN EN VAN DER BURG.
BATAVIA, 19 *November* 1856.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het extra snelzeilend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Nederl. barkschip **MARIA ADRIANA**, kapt. **S. van der Meld**, vermoedelijk tegen medio December van Soerabaya vertrekkende.
Voor nadere informatiën bij de heeren *J. F. van Leeuwen & Co.* te Soerabaya en alhier bij de agenten
(2962) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Met het Ned. snelzeilend barkschip **JUNO**, kapt. **W. J. Chevalier**, wordt passage naar Nederland aangeboden. De aangename inrigtingen dezer bodem bevelen dezelve zeer aan. Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de heeren *Fraser, Eaton & Co.* te Soerabaya, te Samarang en hier bij
(2934) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA.
De belangstelling in den heer H. Poolman bleek duidelijk bij het door hem gegeven concert in de schouwburgzaal op den avond van den 20sten dezer, zoo door eene vrij talrijke opkomst van het publiek, als door eene ruime inteekening. Genoemde heer toonde een goed musicus te zijn en misschien is het alleen aan gebrek aan oefening, waarin hij door zijne omstandigheden sedert maanden verhinderd is geworden, toe te schrijven, dat hij aan de verwachting van sommigen niet zoo geheel voldeed, terwijl daarentegen anderen hem weder luide toejuichten en zijne solovoordragt op de viool prezen. Intusschen werd hij door zijne medewerkers krachtig bijgestaan en wij behoeven slechts de namen van mevrouw Ghymers en der heeren Ryckmans, Macaré en Duchaumont te noemen, om de overtuiging te schenken, dat zij hebben uitgemunt, terwijl vooral mevrouw Ghymers door hare melodieuse, talentvolle en krachtige voordragt van een air uit *den Profeet*, in het tweede gedeelte van het concert, het gehoor in verrukking bragt en een algemeen bravo en daverend handgeklap deed losbarsten. De ouvertures werden goed uitgevoerd, dan het was eene teleurstelling voor het publiek, dat de aangekondigde *l'Étoile du Nord* niet gegeven werd, even als ook eenige andere stukken niet zijn opgevoerd, hetgeen wel zoo wat eene eigenschap der te Batavia gegeven wordende concerten schijnt te zijn.

— Ongeveer ten 11 ure in den avond van den 20sten dezer, ontwaarde de gardoe op Petodjo, digt bij de caserne der O. I. cavallerie, dat een hoek van het huis van den aldaar woonachtigen Chineschen waronghouder Assie in vlam stond. Dadelijk toegesneld, was de gardoe die vlam spoedig meester, zoodat er slechts eenige atappen en een klein gedeelte van de bamboezen pagar van het huis verbrand zijn en er dus geene noemenswaardige schade heeft plaats gehad. De tongtong heeft zich dan ook slechts zeer kort doen hooren.

— Een der alhier gevestigde handelaren had de beleefdheid ons mede te deelen, dat hij van zijnen te Sydney wonenden broeder een brief heeft ontvangen, waarin o. a. vermeld wordt, dat in de haven ter dier plaats met den harpoen gevangen is een wijfjeshaai, de lengte hebbende van 18 voet. De kop had een omvang van 5, en het dikste gedeelte van het lijf dien van 9 voet en 6 duim.

Opengesneden zijnde, zoo vond men in den buik van dit zeemonster: 8 schapenbouten, 1 hond, ½ ham, ongeveer 3 picols paardenvleesch en eenige scheepsschrapers, hoefijzers en goenizakken.

Preanger-Regentschappen. — In den namiddag van den 6den November jl. brak een vreeselijk onweder boven Tjikao los en sloeg de bliksem in het noodpakhuis, juist op het oogenblik dat zich onder de galerij 300 tot 400 man werkvolk bevond om betaling te erlangen. De bliksem nam zijnen weg langs twee vooren achterstijlen van het pakhuis en wierp al de daar aanwezige inlanders ter aarde, met het gevolg, dat negen hunner door den bliksem werden getroffen, waarvan één onmiddelijk dood was, en de acht overigen den volgenden dag het gebruik hunner ledematen nog niet hadden teruggekregen.

De schade aan het pakhuis toegebragt was van weinig belang.

Patjitan, 4 *November.* — Ten gevolge van in de laatste dagen aangebouden hebbende zware regens zijn de rivieren in de distrikten Pangool en Lorrok buiten hare oevers getreden en hebben een gedeelte der vlakten in die districten onder water gezet, waardoor 20

bouws met tabak en aardvruchten beplante velden geheel zijn vernield. Voorts zijn de wegen en bruggen in die districten belangrijk beschadigd, terwijl de groote brug over de rivier Gedangan geheel en die over de rivier Assem gedeeltelijk is weggeslagen.

De gemeenschap met Assem en de afscheep- en landingplaats Djocotro is daardoor tijdelijk gestremd geweest, waarin echter onmiddelijk door middel van vlotten en sasakken werd voorzien.

Kederie. — De sedert eenige dagen gevallen zware regens en daardoor ontstane overstroomingen hebben in deze residentie eenige schade aangerigt aan slokkans, dammen, bruggen, wegen en velden, bijzonder in de laag gelegene districten Pakkies, Tangool en Wadjak, van de afdeeling Ngrowo.

Djocdjocarta. — Volgens nader ingekomen berigt heeft de door de veldmuizen aan de sawavelden in deze residentie aangerigte schade (zie ons nummer van 27 September 1856), zich uitgestrekt over circa 1150 bouws; terwijl in het regentschap Nanggoelan ongeveer 100 koffijboomen door dat gedierte zijn vernield.

Billiton. — Gedurende de geheele maand October hebben hier dagelijks zware stormen en regenbuijen uit het westen gewoed. De ladangs zijn uit dien hoofde niet gebrand kunnen worden. (*Jav. Court.*)

Soerabaya, 12 November. Naar wij vernemen zal er, voor het nieuw op te rigten 6de bataillon infanterie, hetwelk te Soerabaya garnizoen zal houden, eene bamboesen caserne worden opgerigt, in de nabijheid van de caserne der cavallerie alhier.

— In den namiddag van Woensdag jl., heeft de wachtmeester der Oost-Indische cavallerie G......, alhier in garnizoen, zich door een pistoolschot van het leven beroofd. Wat hem aanleiding mag hebben gegeven tot dien zelfmoord, is geheel onbekend, te meer daar G....., gedurende zijne vele dienstjaren, zich steeds als een braaf en oppassend militair heeft doen kennen.

(*Soer. N. en Adv.-Blad.*)

ENGELAND.

Londen, 28 Aug. Voor het hof van assises te Balton is onlangs de zaak behandeld eener vrouw, Retzy M' Mullen genaamd, beschuldigd haren man door middel van vergif te hebben vermoord. De debatten der zaak, welke overigens van weinig belang waren, hebben een betreurenswaardig feit aan het licht gebragt. Het meerendeel der vrouwen uit den geringeren stand te Balton heeft namelijk de gewoonte aangenomen, aan hunne echtgenooten, wanneer deze dronken te huis komen, eenen drank toe te dienen, welken zij als calmerend beschouwen, en *quietness* noemen. Deze drank, welke uit verschillende bestanddeelen is zamengesteld, bevat onderen ook spiesglas (antimonium), dat, bij eenige hoeveelheid toegediend, den dood veroorzaakt. Uit de verklaringen der getuigen bleek, dat deze drank vrijelijk en openlijk te Balton verkocht wordt bij winkeliers, half droogisten, half kruideniers, die er geene gewetenszaak van maken, daarvan aan iedere vrouw te verkoopen, die de dronkenschap van haren man wil doen bedaren, zonder te weten, dat zij hem daardoor min of meer vergiftigd.

Londen, 29 Aug. Uit eene mededeeling van den secretaris der maatschappij voor den onderzeeschen telegraaf blijkt, dat de kabel, tot verbinding van Sardinie met de Afrikaansche kust bestemd, verloren is gegaan. Die kabel had eene lengte van tusschen de 120 en 130 ellen, en het vaartuig, dat die moest overbrengen, had zonder ongeluk het uiterste punt van kaap Spaventino bereikt en de werkzaamheden van het doen zinken aangevangen, toen een hevige storm uitbrak. Om schip en bemanning te redden, was men gedwongen den kabel in zee te werpen. Hij was bij Lloyds voor 30 000 £ verzekerd. Ten vorige jare ging de eerste kabel, nagenoeg op denzelfden tijd des jaars en onder gelijke omstandigheden, verloren.

Londen, 27 Aug. Gisteren werd hier in de Surreysche tuinen aan de onlangs uit de Krim teruggekeerde brigade der garde een diner gegeven. Dit diner was, zoo wel als vaderlandslievende vertooning, als uit een gastronomiek oogpunt beschouwd, een dubbele teleurstelling. Men had zoo veel geld aan bijzaken van het banket, zoo als voor het couvert, de bediening enz. besteed, dat er voor het wezenlijk gedeelte, het eten en drinken, niets was overgeschoten.

Toen het oogenblik gekomen was, om de toasten in te stellen, was er niemand meer, die mede kon doen, zelfs niet de waardige Sergeant majoor, die het eerst de gezondheid der koningin heeft ingesteld of de Lord Maire, die den voorspoed van het leger met een droogje dronk. Het zotste bij dit alles was, dat de ceremoniemeester niet in gebreke bleef, voor iedere toast, als naar gewoonte uit te roepen: »Dames en Heeren, vult de glazen en ledigt ze tot op den bodem.''

De gewezen opperbevelhebber, Lord W. Codrington woonde dit sobere feest bij, alwaar ik, gelijk ook elders, te vergeefs den generaal Simpson gezocht heb, die gedurende eenige maanden het bevel over het Engelsche leger voerde. Onmogelijk is het zich eene volledigere en diepere verduistering voor te stellen, dan die, waarin genoemd legerhoofd is vervallen en de afstand van het gouvernement ter zijnen opzigte, is bijna even vreemd als de keus op een man, zoo geheel ongeschikt voor de zwaarwigtige betrekking, waarmede hij gedurende maanden, tot groot nadeel voor het leger, bekleed is geweest.

— Indien men geloof mag slaan aan de Engelsche dagbladen, zoude Lord Palmerston op dit oogenblik groote pogingen aanwenden, om de Italiaansche kwestie aan een Europeesch Congres te onderwerpen, als het eenigst middel, om de gewigtige verwikkelingen voor te komen, welke de stijfhoofdigheid van den koning van Napels, om doof te blijven voor alle minnelijke vertoogen, doet voorzien.

— Onder den titel: *Hevig en bloedig gevecht tusschen twee walvisschen*, leest men in de *Morning Chronicle* het volgende:

Eenigen tijd geleden maakten wij gewag van een walvisch van 62 voeten lengte, in zee gevonden en te Nybster, op 12 mijlen van Wick, aangebragt, alwaar hij aan den heer Peter Davidson van Dunder werd verkocht. Deze walvisch was niet door den stroom uit de Groenlandsche zee aangedreven, maar wel bezweken ten gevolge van een gevecht met een dergelijk zeemonster. Dit gevecht heeft op anderhalve mijl afstand van het strand plaats gehad. Een groot aantal visschers hebben het gezien en het was even langdurig als bloedig.

De beide zeemonsters bragten elkander herhaaldelijk hevige slagen met hunne koppen en staarten toe. De zee, geweldig beroerd, spatte aan alle kanten als waterbergen omhoog. Na eene hevige worsteling, trok ieder der walvisschen zich tot op een grooten afstand terug en kwamen zij, na verademd te hebben, met de snelheid eener stoomvaart van 50 à 60 mijlen in het uur, weder op elkander af. Dezen keer was de schok zoo verschrikkelijk, dat beiden er door bedwelmd schenen.

Weinige oogenblikken, nadat die worsteling, lijf tegen lijf, weder begonnen was, zag men hen zich uit de golven opheffen, afstanden van 20 à 30 voeten ver heen springen en daarna op nieuw woedend op elkander afkomen. De zee was tot op een verren afstand door hun bloed rood geverwd. De andere dieren schenen zich van het tooneel des gevechts verwijderd te houden, zelfs de vogels bleven op een afstand.

Het gevecht duurde 3 uren; een der walvisschen bleef bewegingloos, terwijl de andere zich verwijderde en het ruime sop koos. Den volgenden morgen vond men een derzelven dood, op weinig afstand der plaats van dien woedenden strijd. Zijne talrijke wonden en gebroken kakebeen bevestigen het vermoeden, dat hij een der strijders is van den vorigen dag; gemakkelijk was het te zien, dat hij het levenslicht slechts weinige oogenblikken, voor dat zijn lijk drijvende werd gevonden, had uitgeblazen.

FRANKRIJK.

— Veel is er gesproken over de wijze, waarop de krijgsgevangenen, wederkeerig in den laatsten oorlog van den Krim behandeld zijn geworden. Het volgende is een voorbeeld onder anderen meer, dat duidelijker spreekt dan de langste redeneringen. Wij laten hier den kapitein Tanski spreken, die bij het Fransche leger eene officieele betrekking bekleedde.

»De generaal Schelkanoff lag de erkentelijkste getuigenis af omtrent de gastvrijheid onzer Engelsche bondgenooten. Ik zal hier zoo trouw mogelijk, zijn gesprek met dien generaal, een veteraan des Russischen legers, terug geven.

»»Ik begrijp niet, zeide hij lagchende, waarom men mij hier aanhoudt. Zeg aan uwe bevelhebbers, dat ik op mijn ouderdom, noch Frankrijk, noch Engeland, groot kwaad kan aandoen. Het is voor de eerste maal, dat ik mij op een schip bevind en het komt mij voor, als ware ik in een gekkenhuis. Die zeelieden maken een helsch leven; een hunner kuijert den ganschen nacht boven mijn hoofd (de officier van de wacht) en belet mij een oog digt te doen. Evenwel moet ik bekennen, dat de Engelschen ten uiterste wellevend zijn, zonder er den schijn van te willen aannemen.

Begrijp eens, wat zij voor mij gedaan hebben. Ik werd op het slagveld, terwijl ik mijne troepen hereenigde, gevangen genomen en was met mijn paard, dat gewond was, ter aarde gestort. Ik ben oud, zoo als gij ziet, met moeite stond ik op, doch kon niet weder te paard stijgen. Oogenblikkelijk door Engelsche soldaten omringd, werd ik ontwapend en verloor in die worsteling, het voorwerp, waaraan ik het meeste hechtte, mijne tabaksdoos.

Ik had die tabaksdoos ten geschenke ontvangen, toen ik tot officier werd benoemd en zij had alle oorlogen met mij medegemaakt. Zij was mijn talisman, mijne getrouwe gezellin; ik was aan haar gehecht en vermeende, dat wij nimmermeer gescheiden zouden worden. Welnu! noch Fransch, noch Engelsch sprekende, deed ik zoo goed mogelijk aan die lieden (en hij wees op de scheepsofficieren) mijn leedwezen over het verlies mijner tabaksdoos kennen en verbeeld u mijne verwondering, mijne onuitsprekelijke vreugde, toen zij dezen morgen bij het ontbijt, mijn servet opnemende, voor mijne voeten viel.''

»Onder dit gesprek haalde de generaal de tabaksdoos te voorschijn, bood mij een snuifje aan en er zelf een nemende, wees hij met den vinger naar een zeeman van kleine gestalte, aan wien hij voor het terug vinden zijner doos, zoo als hij zeide, de grootste verpligting had. »Ik heb daarom ook niet meer het land op de Engelschen'' voegde hij er opgeruimd bij, »dat zij mijne kleeding zoo hebben toegetakeld'' en dit zeggende, maakte hij zijn grijzen capot open en toonde, zich half omdraaijende, aan allen die getuigen waren van ons gesprek, op de koddigste wijze, zijn donker groenen broek, door de Engelsche kogels in flarden geschoten.

De *kleine* zeeman, dien ik voor de eerste maal zag en zich op dat oogenblik door geen uiterlijk teeken van zijnen rang van de andere officieren onderscheidde, was niemand anders, dan de dappere admiraal Lyons. Het leedwezen van zijn gevangene over zijn verlies vernemende, had hij er lord Raglan van verwittigd, die juist last gegeven had, de dooden te begraven en de door de Russen op het slagveld achtergelaten gekwetsten naar de schepen te vervoeren. Op zijn bevel werd de vermiste snuifdoos onmiddelijk gezocht. Een Schot bragt ze terug, doch wilde, naar men zegt, daarvoor geene belooning aannemen.

Parijs, 29 Aug. In den *Moniteur* leest men het volgende: De geheele ontruiming van het Oosten door het Fransche leger heeft thans haar beslag erlangd. Het vaartuig, aan boord van hetwelk onze laatste soldaten zijn overgegaan, heeft den Bosphorus den 16den Aug. verlaten. De schout-bij-nacht Pellion, de opperbevelhebber der marine te Constantinopel, heeft den 12den Aug. die haven verlaten, met achterlatting in den Bosphorus, nog slechts voor eenige weinige dagen, van het fregat la Belle Poule en het stoomfregat l'Orénoque, welker bevelhebbers last hebben bekomen, om eenige aangelegenheden van ondergeschikten administratieven aard voor goed te regelen.

— Een vreeselijke moordaanslag, gelukkig zeldzaam in de jaarboeken van het regt voorkomende, had in den nacht van 26 op 27 dezer op de Pont de Neuilly plaats.

Eene moeder wierp haar tienjarig dochtertje, na eene hevige worsteling, in het water; het kind werd echter door een in de nabijheid zijnden schipper gered, die de vreeselijke worsteling gezien had, en den val in het water hoorde. Het meisje droef nog op hare kleederen en is met den schrik vrijgekomen. De onnatuurlijke moeder is ontvlugt. Uit het dadelijk door de policie ingestelde onderzoek blijkt, dat deze vrouw in den omtrek van Parijs woonde, en weldra in het huwelijk zoude treden. Afkomstig uit het departement van Cantal, had zij daar haar kind, de vrucht van eenen misstap harer jeugd, gelaten, en daar zij van dit kind aan haren toekomstigen man niet gesproken had, en vreesde dat hij, het bestaan daarvan vernemende, haar niet zoude willen huwen, had zij besloten zich van haar dochter te ontdoen, door haar in de Seine te werpen. De politie heeft maatregelen genomen, om haar aan de welverdiende straf niet te laten ontkomen.

Parijs, 30 Aug. Het blijkt steeds meer en meer, dat tusschen Frankrijk en Engeland geene volkomene eenstemmigheid bestaat, ten aanzien der inzigten omtrent Spanjes toestand. In verscheidene brieven wordt over dat verschil van meening gesproken, doch alle berigtgevers haasten zich er bij te voegen, dat het geen ongunstig gevolg zal kunnen hebben voor de goede verstandhouding, die tot dus verre tusschen de twee verbonden westersche mogendheden heeft bestaan. Het engelsche cabinet ziet met leedwezen de opheffing der constitutionnele vrijheden in Spanje en kan volstrekt zijne goedkeuring niet hechten aan de middelen, waarvan men zich heeft bediend, om tot dat resultaat te geraken. De artikelen van den *Moniteur, den Constitutionnel, den Pays* en andere bladen, die min of meer mededeelingen ontvangen van de fransche regering, hebben doen kennen uit welk oogpunt deze regering de jongste gebeurtenissen te Madrid beschouwt, en voor niemand kan het onopgemerkt blijven, dat dit gezigtspunt zeer verschillend is van dat, waarvan de engelsche regering ten deze uitgaat. De *Constitutionnel* van heden nog bevat een artikel, geteekend door den hoofdredacteur, de Cesens, waarin de jongst genomen groote politieke maatregel des spaanschen bewinds, de opheffing der nationale garde, wordt verdedigd tegen den door verscheidene liberale bladen het buitenland daarop geworpen blaam. Voornamelijk is bedoeld artikel te beschouwen als een antwoord op een hevig artikel van den *Morning-Post.*

DUITSCHLAND.

— Men heeft, in het gebergte van Nauders in het Tyroolsche, de lijken terug gevonden van twee meisjes, die negen maanden te voren verdwenen waren. Ongetwijfeld waren zij door een sneeuwstorm overvallen, want men heeft ze gevonden, naast elkander gezeten, de handen in hare voorschoten gewikkeld. De trekken dier ongelukkigen, sinds zoo vele maanden in haar lijkkleed van sneeuw bedolven, hadden geene de minste verandering ondergaan.

— In het Wurtembergsche heeft zich onlangs eene maatschappij gevormd tot kolonisatie van Palestina. Op den 28sten Aug. hield die maatschappij eene algemeene vergadering, waarin eene commissie werd benoemd, belast met het doen eener onderzoekingsreis naar het heilige land, alvorens de eigenlijke kolonisatie te ondernemen. Onnoodig is het hier bij te voegen, dat die maatschappij uit de hevigste Duitsche pietisten en dweepzieken is zamengesteld.

— De dagbladen van Weenen betreuren het groot aantal slagtoffers, welke de monomanie tot zelfmoord in de laatste tijden heeft opgeleverd. Er gaat geen dag voorbij, of er wordt melding gemaakt van twee of drie sterfgevallen, door die verschrikkelijke ziekte veroorzaakt.

Wiesbaden, 1 Sept. Het grootste gedeelte onzer dagbladen wijden om het ijverigste uit over de schoonheden en genoegens van Baden, Wiesbaden, Hombourg en andere bronsteden, dan bezijde die bekoorlijke schilderingen is er ook plaats voor menig somber tafereel.

De volgende betreurenswaardige gebeurtenis kan als zoodanig op nieuw gevoegd worden bij die velen, welke door het spel worden geboren.

Op Maandag 1 Sept., ten 2 ure, toen de spelers en nieuwsgierigen om de roulettafel in de kurzaal van Wiesbaden geschaard waren, viel in het midden der zaal een schot en zag men iemand waggelen en vervolgens op eenige schreden van de tafel neerstorten.

De menigte schoot van alle kanten toe en men ontwaarde een man in de kracht des ouderdoms en schijnende te behooren tot de hoogste rangen der maatschappij, zwemmende in het bloed, dat uit zijne wonde stroomde. De ongelukkige was op de plaats dood gebleven. Het was een droevig tooneel, hetwelk door eene halve duisternis, door een onweder veroorzaakt en de donderslagen nog treffender gemaakt werd. Men bragt hem in een aanliggend vertrek. Niemand kende hem, doch men veronderstelde dat hij een Nederlander was, dewijl hij een ridderorde van dat land droeg. Hij was een nieuw aangekomene en had, eenige oogenblikken voor zijn noodlottig besluit, zijn laatste bankbillet van vijf gulden aan de grillige fortuin toevertrouwd.

Eenige spelers schenen zeer getroffen, anderen, meer verhard, hernamen hunne zitplaatsen aan de speeltafel, intusschen in een ander vertrek overgebragt, en op dit oogenblik, naauwelijks na verloop van een uur, hoort men daar de melodieuse toonen van het militair muzyk.

— De Pruissische regering houdt zich sedert lang onledig met het zamenstellen van een nieuw wetboek van koophandel en men verzekert, dat het ontwerp van hetzelve op de pers ligt en weldra in het licht zal verschijnen. Eer dat er echter tot eene bepaalde uitgave zal worden overgegaan, zal het vooraf naauwkeurig worden onderzocht en terzelfder tijd aan de Bondsvergadering gezonden worden, ten einde deze daaruit de noodige inlichtingen zal kunnen putten voor het ontwerpen van een algemeen Duitsch wetboek van koophandel. Voor de zamenstelling van het zijne, heeft het Pruisisch gouvernement zich voornamelijk bediend van de Nederlandsche en Fransche wetboeken van koophandel.

— Men verhaalt het volgende voorval, gedurende het verblijf der keizerin-weduwe van Rusland te Sans-Souci. Een oud soldaat kwam aan den ingang van den tuin; te vergeefs trachtte een daar geplaatste schildwacht hem

tegen te houden, waarop een adjudant des konings aankwam en hem naar de keizerin geleidde. Hare Majesteit in de verte ziende, riep hij uit: *Ja dit is zij, maar zij is zeer veranderd.* Met de meeste welwillendheid vroeg hij de keizerin naar de oorzaak zijner komst.

De veteraan herinnerde haar als toen, dat hij, een vijftigtal jaren geleden, het geluk gehad had, haar te Charlottenburg uit het water te halen. Zij was toen nog de kleine prinses Charlotta, en mende met de prinses Alexandrina en den zevenjarigen prins Karel, een wagentje, waarmede zij den oever van den vijver te digt naderde. De soldaat, op dat punt op schildwacht, had haar gewaarschuwd, doch zij daarnaar niet geluisterd. Toen riep hij *halt!* en de prinses, verschrikt, gleed langs de glooijing in den vijver. De soldaat wierp zich op zijne beurt in het water, haalde de prinses er uit en bragt haar naar hare moeder, koningin Louisa. Deze ten diepste ontroerd, schonk hem een medaillon, hetwelk de prinses om den hals droeg en waarin een vlok hair der koningin besloten was. De veteraan toonde dit medaillon, dat hij trouw bewaard had. De keizerin, ten zeerste bewogen, verzocht hem dit aandenken harer moeder aan haar over te laten, en van de borst der prinses Gagarin, een harer hofdames, een harer portretten met diamanten versierd nemende, reikte zij dat den grijsaard over.

SPANJE.

Men leest in een brief van Madrid:

Van tijd tot tijd zijn wij verpligt geweest aanvallen op den grooten weg mede te deelen, die, ongelukkig genoeg, aantoonen, dat onze wegen niet altijd even veilig zijn. Wij berigten thans een voorval, hetwelk daarvan op nieuw tot bewijs verstrekt, doch deze maal heeft het de verdienste van niet van treurigen aard te zijn. Vijf manschappen van de bende van Hierro overvielen, op den 14den Augustus, een der Noorderdiligences in de omstreken van Pansobo. Natuurlijk verschrikten de reizigers op hunne verschijning, doch het hoofd der bende haastte zich hun gerust te stellen en te verzekeren, dat hij niet den geringste kwade voornemen omtrent hen koesterde, maar slechts twee zijner paarden, die zeer vermoeid waren, tegen twee van de diligence, wilde verwisselen. Hij gaf daarop last die af te spannen en door de zijnen te vervangen en terwijl dit plaats greep, verzocht hij den reizigers, om zich met hem en zijne lieden naar een nabij gelegene herberg te begeven. De reizigers achtten zich verloren en dachten slechts aan hun dood, nu zij bespeurd hadden, in handen eener bende Carlisten te zijn gevallen. Dan hoe steeg hunne verwondering in top, toen zij, in die herberg komende, een goed ontbijt voor die Carlisten bereid en gereed vonden. Allen zetten zich aan tafel; de een at met smaak, de andere rillende en bevende van vreez. Toen het ontbijt afgeloopen was, wilden de reizigers betalen, doch Hierro verzette zich daartegen, zeggende, dat hij gastheer en zij gasten waren.

ITALIË.

Imola, 8 Aug. In den afgeloopen nacht heeft er te Sesto, op den weg van Imola en Medicina, eene ontmoeting tusschen roovers en gendarmen plaats gehad. Vijf gendarmen gingen voorbij een herberg en vroegen of er iemand in was. Een ontkennend antwoord ontvangende, vervolgde zij hun weg. Op eenige passen van Sesto ontmoetten zij de vrouw van den herbergier, met wien zij zoo even gesproken hadden en ondervroegen haar omtrent de personen, die zich in de herberg bevonden. De vrouw wilde niet antwoorden en barstte in scheldwoorden tegen de gendarmen los. Deze kregen daardoor achterdocht en keerden terug. Voor de herberg gekomen, trad een roover buiten de deur en wisselde zijn schot met den eersten gendarme, die geen tijd verloren had laten gaan om aan te leggen. De beide schoten gingen te gelijk af; roover en gendarme stortten dood neder. Een tweede roover, zijn makker te hulp komende, lag met twee geweerschoten twee andere gendarmen neder en de beide overschietenden konden den moordenaar niet meester worden. Men zegt, dat de gedoode roover tot de bende van Lazzarini behoort.

De herbergier en zijn vrouw zijne in hechtenis genomen. De Oostenrijksche auditeur militair onderzoekt de zaak en waarschijnlijk zullen beiden worden doodgeschoten.

Bologna, 2 Aug. Men heeft de roovers ontdekt, die, eenige dagen geleden, den ongelukkigen Musi, onder de oogen zijns vaders, hebben vermoord. Deze roovers waren niemand anders dan de herbergier en zijne knechts van zekere plaats, Tedo genaamd. Men gelooft dat zij zullen worden doodgeschoten.

In den laatsten nacht heeft er tusschen de gendarmen en eene bende roovers op het grondgebied van Lugo een gevecht plaats gehad. De worsteling was bloedig. Twee gendarmen sneuvelden, een roover werd gedood en een zwaar gekwetst.

Bologna, 21 Aug. Op denzelfden dag, dat de moordenaars van den ongelukkigen Musi hun doodvonnissen ondergingen, drongen zes van kop tot teen gewapende dieven in een huis, gelegen in een wijk aan den anderen kant der stad, waar zij ten uitvoer werden gelegd, en beroofden het geheel. Op twee mijlen van de stad werd terzelfder tijd, buiten de San Donato poort, een priester, Mariano genaamd, door roovers overvallen en afgezet en hij had het behoud zijns levens alleen aan zijne geestelijke betrekking te danken.

Zaturdag ll. (16 Aug.) werd zekere dame Tonini, op klaar lichten dag (des morgens ten 11 ure), in de Borgodegli Apostoli overvallen en beroofd. Den volgenden dag hadden nieuwe overvallen plaats op den Trenoschen weg, buiten de Gallieraansche poort.

In den laatsten nacht, werd de diligence, gaande van Bologna naar Ravenna door eene, met geweren, pistolen en messen gewapende bende roovers aangehouden. Zij maakten zich van al het aanhanden geld meester. Ook zegt men, dat zich onder de geroofde voorwerpen een pak bevond, bevattende gouden Napoleons, waarvan de eigenaar niemand anders zou zijn, dan Monsignor Amici zelf. Dezen keer ten minste kan men zeggen, dat de roovers geen ongelukkige hand hebben gehad.

De tijdingen uit de Romagna's zijn slechts eene herhaling, van hetgeen wij hier mededeelen, diefstallen, moorden en rooverijen. De Oostenrijkers bemoeijen zich niet het minste met dien stand van zaken. De roovers en moordenaars genieten de volste vrijheid.

MONTENEGRO.

De onlusten in Montenegro schijnen in uitgestrektheid toe te nemen volgens hetgeen de *Agram. Ztg.* mededeelt. De vorst Danielo moet eene algemeene wapening gelast hebben en de pacha van Scutarie heeft van zijnen kant eene aanzienlijke magt bijeen getrokken, om over den moord te Kutchi, even als over de nederlaag der Albanezen voor de vesting Medunte, wraak te nemen. Men voorziet eene ontmoeting en de mogendheden kunnen moeijelijk langer onverschillige toeschouwers blijven bij een barbaarschen strijd, welke zich ligtelijk over een groot gedeelte van het Balkan-schiereiland kan uitbreiden.

TURKYE.

Volgens den *Moniteur de l'armeé* is het Turksche geregelde leger op voet van vrede op 108,500 man vastgesteld, te weten 72,355 man infanterie, 18,000 man cavallerie en 18,145 man artillerie. De militie en ongeregelde troepen zijn hieronder niet begrepen. Kars zal tot eene wapenplaats van de eerste klasse verheven en de versterkingswerken van Erzerum en Van uitgebreid worden. Deze drie punten behooren tot Turksch Armenie en vormen de verdedigingslinie van Aziatisch Turkije tegen Perzie en Rusland.

— Zie hier een staaltje van Turksche zeden. Onlangs had een Turk een Griek vermoord. Hij werd ter dood veroordeeld. De sultan wijzigde die straf in 15 jaren dwangarbeid, mits de moeder van den Griek daarin toestemde. Deze eischte dat de doodstraf zou worden volbragt. De veroordeelde werd derhalve ter strafplaats geleid. Zevenmalen zette de beul hem het mes op de keel en zevenmalen vroeg hij der moeder van den vermoorden Griek, of zij vergiffenis wilde schenken. Eindelijk stemde zij er in toe, onder voorwaarde, dat de moordenaar zijn 15 jaren dwangarbeid uitstaan en zijne familie haar eene som van 15,000 piasters zou uitkeeren. De strafuitoefening werd gevolgelijk 24 uren uitgesteld, doch daar de familie van den Turk binnen zoo korten tijd de gevraagde som niet kon bijeenbrengen, zoo eischte de vrouw op nieuw, dat het vonnis zou worden voltrokken. De Turk werd dus weder naar de strafplaats gebragt. De beul bedreigde hem nog vijfmalen met het mes en vroeg vijfmalen ook aan de oude vrouw, of zij wilde vergeven. Het antwoord op iedere vraag, telkens *neen* geweest zijnde, zoo ging de beul er toe over, om zijn pligt te betrachten. Hij deed dit zeer onhandig, en de soldaten waren verpligt den veroordeelde, om een einde aan die foltering te doen komen, af te maken.

NOORD-AMERIKA.

Eenigen tijd geleden is op de landengte van Panama een gezelschap Noord-Amerik. reizigers met de inlanders in geschil geraakt en door hen grovelijk mishandeld. Daar de spoorweg van Panama voor het verkeer van de westelijke Staten der Unie met Californie van groot gewigt is, heeft het Washingtonsche cabinet van de overheden in Nieuw-Grenada voldoening voor het gebeurde gevraagd, benevens waarborgen tegen dergelijke storingen van het verkeer in het vervolg. Volgens de latere berigten uit New-York, werd aldaar verzekerd, dat de president Pierce geen voldoend antwoord uit Nieuw Grenada ontvangen had, en dat dien ten gevolge te Washington een plan in overweging was, hetwelk geheel naar den smaak van het publiek in de Ver. Staten zou zijn; de Noord-Amerikanen zouden zich namelijk, zelven regt en veiligheid verschaffen, door troepen naar de landengte van Panama te zenden en langs den spoorweg te legeren.

— De *New-York Herald* verhaalt volgender wijze den inval van sprinkhanen in den staat Veracruz!

Volgens de laatste officiele berigten uit Cordoba ontvangen, waren 192½ arrobas sprinkhanen vernield. Men dacht, dat de arroba 440,000 insecten konde bevatten, hoewel men te Orizaba vroeger had aangenomen, dat de arroba er slechts 418,000 inheld. Het middenpunt tusschen deze beide getallen tot grondslag aannemende en mitsdien de in een arroba gaande insecten op 427 000 stellende, volgt daaruit, dat te Cordoba 504 332 500 sprinkhanen zijn gedood. Al deze insectenlijken werden terstond onder den grond bedolven.

New-York, 5 Aug. Brooks, die voor zijne plaats in het huis der vertegenwoordigers bedankt had, nadat eene meerderheid, ofschoon geen twee derde, voor zijne expulsie had gestemd, Brooks is weder benoemd door zijne committenten, die daardoor hunne volle goedkeuring hechtten aan zijne onwaardige handelwijze. Eene uitdaging van dien zelfden beruchten man aan Burlingame is op niets uitgeloopen, daar eerst genoemde begreep niet naar Canada te moeten vertrekken, de plaats door Burlingame aangewezen. Hoezeer afkeer hebbende van deze door de maatschappij op vele plaatsen geoorloofde, ja zelfs in zeker opzigt bevolen manier van manslag, kan ik niet anders zeggen of Brooks heeft in deze zaak niet getoond de man van moed te zijn, waarop hij zich zoo zeer verheft. Een tweede regtsgeding, den doodslag door Herbert begaan betreffende, is geëindigd met zijne vrijspraak door den jury. Deze heeft dus als lid voor Californië weder zitting genomen.

— Een brief van het fort Laramie van 14 Junij, bevat weinig bemoedigende berigten omtrent den inwendigen toestand der Mormonische maatschappij. Wij lezen daarin de volgende zinsnede:

Alhier zijn verscheidene gezelschappen heiligen aanwezig, van het groote zoute meir naar de Staten terugkeerende. Allen, die wij hebben ontmoet, hangen een droevig tafereel op van den toestand der zaken in de Mormonische gemeente. De armste klassen hebben gedurende maanden moeten leven van wortels, die de Indianen zoeken en haar tegen een dollar de maat verkoopen.

De sprinkhanen, die het laatste jaar een hongersnood hebben veroorzaakt, zijn in dit jaargetijde weder verschenen en dreigen op nieuw den graan- en groentenoogst te zullen vernielen.

Velen dier ongelukkigen schijnen het Mormonische geloof moede en klagen bedrogen te zijn. Den armen, zeggen zij, wordt, onder voorwendsel van schattingen en belastingen, allen ontnomen, om eenige leiders der kerk te onderhouden. Hoe dit ook zij, velen dergenen, die wij zagen, verdienen een diep medelijden, en de toestand van volslagen ellende, waarin zij zich bevinden, toont aan, dat het Mormonismus het ligchaam weinig voedsel verschaft, wat het dan ook aan de ziel moge schenken.

EGYPTE.

Een brief uit Alexandrië, dd. 9 Aug. behelst onder anderen het volgende: Zijne Hoogheid heeft onlangs een drommedarissen-regiment gevormd, waarvan hij veel werk maakt. Het is 800 man en 400 drommedarissen sterk (2 man op elk dier) en moet den Onderkoning overal, waar hij zich begeeft volgen. In de vorige week door een Fransch koopman op diens buitenverblijf ter maaltijd genoodigd, ging hij met al zijne drommedarissen derwaarts. Wie zal zeggen, welk eene verwoesting deze gasten in de velden en tuinen des gastheers hebben aangerigt?

BRITSCH-INDIË.

Blijkens de jongste berigten uit Britsch Indië wint het streven naar maatschappelijke hervormingen in Christelijken geest aldaar meer en meer veld. Het is nu nagenoeg dertig jaren geleden, dat het gebruik der Hindo's om de weduwe met het lijk van den man te verbranden, door het Britsche bewind afgeschaft werd; doch een spoor van de verdrukking der weduwe is nog overgebleven in het verbod om op nieuw te huwen, waaraan zij onder de Hindo's nog onderworpen is. Dit verbod zal weldra opgeheven worden bij eene algemeene verordening, welke reeds bij den wetgevenden raad van Indië behandeld en goedgekeurd is. Tevens is het Britsche bewind voornemens eene poging te doen, om het stelsel van veelwijverij in Indië te wijzigen, althans in zoo verre, dat de Hindo dan alleen, wanneer zijne vrouw hem, na een zeker tijdsverloop, geenen zoon geschonken heeft, twee vrouwen mag hebben.

CHINA.

In China is het getal bedelaars, ten gevolge van de onophoudelijke opstanden en onlusten der laatste jaren, ontzettend toegenomen, zoodat de regering genoodzaakt is geworden, nieuwe en gestrengere maatregelen aangaande de bedelarij uit te vaardigen. De bedelaars zullen namelijk verlof tot hun bedrijf moeten vragen, hetwelk hun niet dan in bijzondere gevallen zal verleend worden. De gepatenteerde bedelaars worden in twee klassen afgedeeld, reine en onreine bedelaars; de eerste zijn blinden, die buitengemeen talrijk zijn in China; lammen, doofstommen en anderen; de onreine bedelaars zijn die, welke uit de menschelijke maatschappij gestooten zijn en zelfs door hunne verwanten vermeden worden. Inrigtingen tot ondersteuning van arme zieken vindt men in alle groote steden, vooral te Canton, alwaar men buitendien een hospitaal voor landloopers en een locaal tot verzorging der zuigelingen vindt. Het aantal vondelingen, vooral kinderen van het vrouwelijk geslacht, is in China zeer groot.

HAITI.

Een brief van Port au Platte van 3 Augustus deelt mede, dat in de stad St. Domingo de grootste ongerustheid en wanorde heerschten, ten gevolge van een met Spanje gesloten tractaat. Het 7de artikel van dat tractaat is zeer ten gunste der Spaansche afkomelingen en staat hun de bevoegdheid toe, om onderdanen der koningin van Spanje te worden, door hunne verklaring dienaangaande bij den Spaanschen consul af te leggen. Het bureau van dien consul werd als het ware belegerd door burgers en soldaten, begeerig om de Spaansche vlag daar weder te zien wapperen en. op den dag van het vertrek der schooner, die ons deze tijding brengt, hadden zich meer dan 5000 personen doen inschrijven.

Onze brieven van 9 Julij hadden die gebeurtenis, welke zulk eene verwarring in de stad heeft te weeg gebragt, reeds doen vooruitzien. De regtbanken waren gesloten en alle zaken geschorst.

De president en zijne ministers hebben hun voornemen doen kennen, om hun ontslag te nemen.

PERZIË.

Volgens de jongste berigten uit Perzie laat de toestand van dat rijk veel te wenschen over. De druivenziekte en eene besmettelijke ziekte onder het vee rigten er groote verwoestingen aan. De twee vruchtbaarste provinciën van den staat behooren hem niet meer dan in naam. Rusland exploiteert ze en wordt beschuldigd ook een begeerlijk oog op Khiwa te hebben. — Feroukh-Khan zal den shah van Perzië te Parijs vertegenwoordigen.

— Volgens berigten uit Perzie, is daar de invloed van Rusland, zoowel op staatkundig als commercieel terrein, aanmerkelijk toegenomen. Men hoort zelfs beweren, dat Rusland het voornemen koestert, om zich ten zuiden en ten noorden der Caspische zee schadeloos te stellen voor de ondervonden teleurstellingen in de Zwarte Zee. Ten zuiden liggen Chilan en Mazenderan, twee provincien van Perzie, die eertijds door Peter den Groote werden veroverd. Ten Oosten liggen Khiwa en Samarkand, die sleutels van Britsch Indië, en die daarom reeds sedert zoo lang door Rusland begeerd worden. Het schijnt, dat Rusland thans Khiwa langs de Zuidzijde der Caspische zee wil trachten te bereiken; onderscheidene Russische beambten en ingenieurs zijn althans bezig met het instellen van een onderzoek, nopens de mogelijkheid van het vervoer van aanzienlijke strijdkrachten in die rigting.

COCHINCHINA.

Brieven van Cochen-China deelen mede, dat de vervolging tegen de Christenen verflaauwt, hetwelk men toeschrijft aan de tegenwoordigheid van een engelsch oorlogschip, de *Rattler*, in de maand September 1855 te Tourane. De commandant van dat vaartuig heeft wel is waar in geene officieele aanraking met de mandarijns kunnen geraken, doch de vorst van het land heeft daardoor kunnen ontwaren, dat de europesche mogendheden altijd het oog tot op het uiterste gedeelte van Azia gevestigd houden, waarom hij het ongetwijfeld in zijn belang geacht heeft, alle voorwendsels tot hare tusschenkomst uit den weg te ruimen.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Novem. 16	Hamburgsch	Enten Prise	J. N. Iessen	Too Chaufoo	. . .	Melbourn.
» 17	Nederlandsch.	Minister Pahud	J. M. Pfeil.	Batavia.	15 Nov.	Nederland.
» —	»	Jan Schouten	J. C. Meyer	»	15 »	Middelburg.
» —	Hamburgsch	Imperieuse	E. Hauschilde	Hongkong.	18 Oct.	Hamburg.
» —	Mecklenburg.	Hannibal	G. F. Darvel	Canton.	. . .	Cowes.
» 18	Engelsch	Seu-Stor	John Levingston	Melbourn.	24 Oct.	Singapore.
» —	Deensch	Weldemar	M. E. Schmidt	Too Chaufoo	26 »	Hamburg.
» —	Engelsch	Grienook.	J. J. Edwards.	Manilla.	17 »	Grienock.
» —	»	Isabella Hercus	W. Sewill	Shanghai	28 »	Londen.
» —	»	Bonanza	G. Dall.	Manilla.	5 »	Falmouth.
» —	»	Blenheim.	J. Shanks	»	21 »	Londen.
» —	Amerikaansch.	Arotic	J. O. Lane.	Whampoa	25 »	Cork.
» —	Bremen	Generaal Jacobij	Sammann	Singapore	6 Nov.	Bremen.
» —	Engelsch.	Iestimonial.	H. Stefhen.	Hongkong	28 Oct.	Cork.
» 19	»	Gundreda	Edu Stembriage	Samarang	13 »	Amsterdam.
» —	Nederlandsch.	Nederland	T. Ruiter	Batavia.	18 Nov.	Rotterdam.
» 20	Engelsch.	Pet	John Warteis	Lomback	6 »	Singapore.
» —	Nederlandsch	Graaf van Nassau	E. Sanders.	Amsterdam.	1 Aug.	Batavia.
» —	Amerikaansch.	Daring	H. Simonson	Shanghai	2 Oct.	New-York.
» 18	Engelsch.	Pioneer	J. Jughton	Glasgow.	7 Aug.	Batavia.
» —	Deensch	Helena	T. Simon	Hamburg	3 »	Singapore.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Novemb. 19	Nederl Indisch	brik	Faidool Karim	Said Hariman	Banjermassing	18 Oct.	B J. Jacobs.
» —	»	bark	Fatahool Moebarak	Moh. Said	»	2 Nov.	D. N. Buys en co.
» 20	»	»	Maymoon	Said bin Kassim	Cheribon	16 »	»
» —	»	»	Clio	Wijnmalen	Hobart Town	. . .	Haager en Schuurman.
» —	»	»	Zaanstroom.	Van Struyen	Sydney	. . .	Tiedeman & van der Burg.
» —	»	»	Burgermeester Hofman	N. A. Dijkama	Soerabaya	9 Nov.	v. Ommeren Rueb en co.
» —	»	»	Kim Tekseng	Kwee Tjoensing	Sumanap	. . .	D. N. Buys en co.
» —	»	stooms	Macasser	F. H Schmidt.	Soerabaya	. . .	Cores de Vries.
» 21	Nederlandsch	schoen.	4 mast schoener Argo	. . .	Sydney	. . .	Reijnst en Vinju.
» —	»	bark	Johannes Marinus	. . .	Amsterdam	. . .	
» —	«	schip	Graaf van Nassau	E. Sanders	»	1 Aug.	de Weordt Ruyl en co.
» —	Engelsch	bark	Pioneer.	J Jughton	Glasgow	7 »	Martin Dyce en co.
» 22	Nederl. Indisch	stooms.	Langan Lemongan	T. Deighton	Samarang	20 Nov.	Maclaine Watson en co.
» —	Nederlandsch	schoen.	Arend	. . .	Genua	. . .	Dummler en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 20	Nederlandsch	bark	den Elshout	Tonjes	Tagal.
» —	Amerikaansch.	schip	Argo	W. Gerrits	Falmouth.
» 21	Nederlandsch.	bark	Dorothea Henriette	D. Smit	Nederland
» —	Nederl. Indisch	schoen.	Almashoor.	Oewa Mohamat	Samarang.
» —	Fransch	schip	Prophéte	E F. Guerin	»
» 22	Nederlandsch.	»	Zuid Holland	de Boer	»
» —	»	bark	Arlequin	J van Megchelen	Nederland
» —	Hamburgsch	schip	Europa	Vogler	Cowes.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvaerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch.	fregat	Generaal van den Bosch *	F. Parlevliet	. . .	van Ommeren, Rueb en co.
»	bark	Constantia *	Vonck	. . .	»
»	bark	Aegedia en Pauline *	Veltman.	Amsterdam	B. Kopersmit en co.
»	»	Vier Gebroeders *	C. Vonck	. . .	»
»	»	Doelwyk *	Swart	. . .	»
»	»	Juno	Chevalier	. . .	»
»	fregat	Wihelmina en Clara *	H. de Wyn	Japan.	Haager en Schuurman.
»	schip	Julie Claire.	A. van Oosteroom	Samarang.	»
»	bark	Clio *	Wynmalen	. . .	»
»	schip	Princes Amalia *	van Ryn van Alkemade	. . .	G. Suermondt en co.
»	brik	Louisa *	Antusch	Samarang.	Paine, Stricker en co.
»	bark	Java's Walvaren.	de Veer	Nederland	»
»	»	Christina Agatha.	W. L Esink	. . .	Maclaine, Watson en co.
»	3 mast schoen.	Mary Godhard.	N. Koens	. . .	de Weerdt, Ruyl en co.
»	schip	Elisabeth	H F. Klok.	Soerabaya.	Landberg, Bezoet de Bie & co.
»	bark	President Ram *	J. R. Ulrich.	»	»
»	»	Zaanstroom	Van Streyen	. . .	Tiedeman en van der Burg.
»	schip	India *	d'Arnand Gerkens.	Rotterdam	Reynst en Vinju.
Nederl. Indisch	bark	Hamadanij *	Mackensie	Macasser	D. N. Buys en co.
» »	»	Fathool Yoesoer *	Sech Baozeer.	. . .	»
» »	»	Faidool Rachman. *	Said Segaf	Soerabaya	»
» »	»	Fatahool Moebarak *	Moh. Said	Sam. en Bandjermassing	»
» »	»	Maymoen *	Said bin Kassen	Palembang.	»
» »	»	Kim Teksing *	Kwee Tjoenseng	»	»
» »	schoen.	Bintang Tiega *	Tjia Isoei	Palembang	B J. Jacobs.
» »	brik	So-Ootdin *	Sech Baradja	. . .	»
» »	birk	Faidool Karim *	Said Hariman	. . .	»
» »	schoen.	Harriet.	Ballard	Cocos Eiland	Adam en co.
Engelsch	bark	Mary Ann *	Davidson	Cowes.	Paine, Stricker en co.
Amerikaansch.	schip	Kit Carson *	S. Crowell	»	Paine, Stricker en co.
Deensch.	bark	Valkijrien *	Strandgaard	Koppenhagen	»
French	»	Bougainville *	Albo	. . .	C. Bahre en G. Kinder
Zweedsch	»	Balder	Wickstrom.	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
»	brik	Pylad	D. F. Sandeberg	. . .	G Suermondt en co.
Balisch	schoen.	Venus *	. . .	Balie Bendong	McEwen en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 11	Bel.	bark Ida.	M. Haberbier.	Balie (Bad.)
» 12	Ned.	» Willem de Clercq	P. Ouwehand.	Amsterdam.
» —	Zw.	brik Emilie	A. W. Wulff.	Batavia.

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 11	Ned.	bark Maria Elise	M. v. d. Putte	Samarang.
» —	»	» Atlas	B. Bakker.	Nederland.
» —	»	» Delfshaven	C. Verheij.	»
» —	N. I.	schoener Bintang Timor.	Tjiem Koensoen.	Balie (Pad.)
» 13	Ned.	bark Koning en Vaderland.	van Bruggen	Nederland.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya.*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	kotter	Eduard	Bagong	Batavia	Gezagvoerder.
» »	»	Kim Tiksin	Kwee Tjoensing	Sumanap	»
» »	bark	Hing Goan.	Moh. Taijeep	Balie	Tan Bindjeng.
Nederlandsch	schip	Generaal de Stuers	F. Fokkens	Hongkong	Fraser Eaton en co.
Engelsch	stoom.	Palembang	Rosseboom	Batavia	W. Cores de Vries.
Nederl. Indisch	»	Macasser	Schmidt	Bat. en Samarang	»

Vertrokken schepen van *Indramayoe.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 15	Ned.	bark Arlequin	van Megchelen	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Cheribon.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 10	N. I.	bark Goanlie	Lo Sientjiang.	Riouw.
» 12	»	» Elmasshoor	Said Adjoevrie	Samarang.
» 13	»	» Maymoon	Said Hassim	Samarang.
» 14	»	schoener Argo	Polman	Batavia.
» 15	N. I.	brik Cheribon Paket	Massingham	»
» —	»	schoener Sumatra	Mohamat Arsat	»

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 10	N. I.	bark Goanlie	Lo Sientjiang.	Grissee.
» 14	»	» Faidool Rachman	Said Segaf.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Tagal.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct. 12	N. I.	bark Goanlie	Lo Sientjiang.	Batavia
» 13	»	brik Tartar	Tan Ingok	Cheribon.

Aangekomen schepen van *Pekalongan.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 12	N. I.	bark Batavia	Said Alhadat	Batavia.
» —	»	» Ellen	J. Winter.	Samarang.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 6	Ned.	bark Jan van Brakel.	D. de Roever	Soerabaya.
» —	Ned.	schip Staatraad van Ewyck	F. de Winter	»
» —	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	»
» 8	»	» Little Tot	Katjoong	»
» 10	Ned.	bark Soolo	van der Meulen	»
» —	»	schip E W. van Dam Isselt	J. T. Graadt	»
» 12	»	bark Maria Elise	van der Putte	»

Aangekomen schepen te *Probolingo.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 12	Ned.	schip Nova Zembla	H. F. Horneman	Soerabaya.
» —	»	» Henriette	van der Veen	Bezoekie.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 6	Ned.	bark Koning en Vaderland	van Bruggen	Soerabaya.
» 7	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Sumanap.
» 8	Ned.	bark Suzanna Elisabeth	C. Ouwehand.	Middelburg.
» 10	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Sumanap.
» 12	Ned.	bark Ottolina	J. J. Prange	Rotterdam.

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 12	Ned.	schip Nehalennia	R. Grivel	Nederland.

Vertrokken schepen van *Bezoekie.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	naar
Nov. 10	Ned.	bark Henriette	van der Veen	Nederland.

Aangekomen Schepen te *Banjoewangie.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct. 16	Ned.	schip Vondel	B. Verhegen	Pamanoekan
» 30	N. I.	schoener Doris	H. Petersen	Balie.
» 31	Ned.	schip Anna Elizabeth	J. D. Suyck	Porstmouth.
Nov. 1	»	» Joan Melchior.	Pa C. Rosier	Soerabaya.
» 4	»	» P. Schoenmaker	v. n Varelen	Panaroekan.
« 5	»	» Jacob	J F. C. Borger	Soerabaya.
» —	»	schoener Venus	Kerto	Balie Bad.
» 7	Frans.	schip Albert Cezard	J. Dolu	Soerabaya.

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oc.t 25	Ned.	schip Generaal de Stuers	F. Fokkens	Soerabaya.
» 31	»	» Vondel	B. Verhegen	Rotterdam.
Nov. 2	»	» Anna Elizabeth	J. D. Suyck	Hongkong.
» —	»	» Joan Melchior Kemper	P. C. Rosier	Amsterdam.
» 3	N I.	schoener Doris	H. Petersen	Samarang.
» 7	»	» Venus	Kerto	Batavia.

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 4	N. I.	schoener Maria.	Harriep.	Soerabaija.
» 5	»	bark Kim Teksin	Kwee Tjoensien.	»
» 7	»	schoener Carolina	Pa Djatie	Probolingo.
» 8	»	schoener Mansoer	Sagiet	Kangean.

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 8	N. I.	bark Hector	M. Paulino	Tjilatjap.
» —	»	schoener Sumanap	Pa Jamoua	Sumanap.
» —	»	bark Kim Tiksin	Kwee Tjoensing	Pale m bang

Aangekomen schepen te *Tjilatjap.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 10	Ned.	brik Bengalen	Keus	Rotterdam.
» —	»	brik Amerika	Meermans	»

Aangekomen schepen te *Panaroekan.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 1	Ned.	schip Johanna Maria.	M.A. Overgrauw	Bezoekie.
» 2	»	» Catharina Maria	J. A. Ballot	Probolingo.
» 7	»	» Maria Jacoba	S. F. Lammert	Soerabaya

Vertrokken schepen van *Panaroekan.*

Datum	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	naar
Oct. 31	Ned.	schip Pieter Schoenmaker	van der Varelen	Nederland.
Nov. 8	»	» Johanna Maria	M. A Overgaauw	»
» —	»	» Catharina Maria	J. A. Ballot	»

Aangekomen schepen te *Patjitan.*

Dotum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 6	Ned.	schip Kinderdijk	D. Zwanenburg	Pangool.

Aangekomen schepen te *Wijnkoopersbaai.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov. 12	Ned.	schip Cornelis Houtman.	J. H. Rolmen.	Bantam.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 19 *tot en met den* 21 *November* 1856.

Met de N. I. schoener *Venus*, kapt. *Kerto*, de heer *Lange*, van *Balie Badong*.

Met het N. I. stooms. *Macassar*, kapt. *Schmidt*, de heeren *D. H. Kolff*, *Smithgale*, Mevr Steinmetz, van *Samarang*.

Overland de heer *D. C. Burgemeester*, van *Cheribon*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA

van den 19 *tot en met den* 21 *November* 1856.

Met het Ned. schip *Cornelia*, kapt. *de Vries*, de heeren *J. A. Schröder*, *G. Willett*, naar *Cheribon*.

Met het Ned schip *Goede Verwachting*, kapt. *de Vries*, de heer *J. Pereira*, naar *Bantam*.

Met het Fr. schip *Prophete*, kapt. *Guerin*, de heeren *J. L. Platon*, *P. Dubray*, naar *Samarang*.

Overland de heer *D. C. Burgemeester*, naar *Cheribon*.

Op de Vendutie van *Abeelen, Dennison & Co.* zal worden verkocht:

ten 10 ure precies,

1500 Realen BALLARAT GOUD,

pas aangebragt per *Olivier van Noord*, van Melbourne.

(3015)

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.